

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

1. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

1.1. Záměry schváleného rozpočtu na rok 2016

Státní rozpočet na rok 2016 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 9. prosince 2015 zákonem č. 400/2015 Sb., který stanovil příjmy ve výši 1 180,9 mld. Kč, výdaje ve výši 1 250,9 mld. Kč a schodek ve výši 70,0 mld. Kč. Rozpočtovaný schodek měl být podle tohoto zákona vypořádán státními dluhopisy do výše 70,6 mld. Kč a změnou stavů na účtech státních finančních aktiv, a to zvýšením o 0,6 mld. Kč.

V porovnání s rozpočtem roku 2015 počítá rozpočet na rok 2016 s růstem celkových příjmů o 62,4 mld. Kč, tj. o 5,6 %, celkové výdaje by měly růst o 32,4 mld. Kč, tj. o 2,7 %, a schodek by se tak měl snížit o 30,0 mld. Kč, tj. o 30,0 %.

Tabulka č. 1: Schvál. rozpočet 2016 a jeho tendence k rozpočtu a skutečnosti 2015 (v mld. Kč)

	2015		2016	Rozdíl	Rozdíl	Index v %	Index v %
	Rozpočet schválený	Skutečnost	Rozpočet schválený	SR 2016- SR 2015	SR 2016- Skut.2015	SR 2016/ SR 2015	SR 2016/ Skut.2015
Celkové příjmy	1 118,46	1 234,52	1 180,86	62,40	-53,66	105,6	95,7
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>575,08</i>	<i>597,36</i>	<i>619,73</i>	<i>44,64</i>	<i>22,36</i>	<i>107,8</i>	<i>103,7</i>
DPH	229,30	236,63	247,70	18,40	11,07	108,0	104,7
Spotřební daně *)	135,40	142,97	142,00	6,60	-0,97	104,9	99,3
DPPO	89,00	99,57	101,40	12,40	1,83	113,9	101,8
DPFO	104,80	103,05	108,60	3,80	5,55	103,6	105,4
Ostatní daňové příjmy	16,58	15,14	20,03	3,44	4,89	120,8	132,3
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>400,67</i>	<i>404,77</i>	<i>421,99</i>	<i>21,31</i>	<i>17,22</i>	<i>105,3</i>	<i>104,3</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>142,70</i>	<i>232,39</i>	<i>139,14</i>	<i>-3,55</i>	<i>-93,24</i>	<i>97,5</i>	<i>59,9</i>
Celkové výdaje	1 218,46	1 297,32	1 250,86	32,40	-46,46	102,7	96,4
<i>Běžné výdaje</i>	<i>1 142,63</i>	<i>1 121,66</i>	<i>1 172,34</i>	<i>29,71</i>	<i>50,67</i>	<i>102,6</i>	<i>104,5</i>
Sociální dávky **)	512,64	506,40	515,83	3,19	9,43	100,6	101,9
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>75,83</i>	<i>175,66</i>	<i>78,52</i>	<i>2,69</i>	<i>-97,14</i>	<i>103,6</i>	<i>44,7</i>
Saldo SR	-100,00	-62,80	-70,00	30,00	-7,20	70,0	111,5

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

**) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvisejících výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)

Z plánovaného růstu celkových příjmů připadá na příjmy z daní a poplatků růst o 44,6 mld. Kč, tj. o 7,8 %, když největší růst proti rozpočtu 2015 představuje předpokládaný výběr DPH o 18,4 mld. Kč. Do inkasa této daně by se tak měl i přes očekávaný negativní dopad změny rozpočtového určení daní v neprospěch státního rozpočtu (vliv 3,7 mld. Kč) pozitivně promítnout očekávaný růst výdajů domácností a vládních institucí na spotřebu a také zavedení legislativních opatření jako jsou kontrolní hlášení a elektronická evidence tržeb. Předpokládaný rozpočtovaný růst inkasa DPPO o 12,4 mld. Kč byl ovlivněn zejména

předpokládaným pozitivním vývojem ekonomiky v roce 2015 (proti skutečnosti 2015 však předpokládá rozpočet 2016 růst jen o 1,8 mld. Kč).

Rozpočet příjmů z pojistného na sociální zabezpečení je proti rozpočtu 2015 vyšší o 21,3 mld. Kč. Rozpočet vychází z dynamiky meziročního růstu objemu mezd a platů pro rok 2016 o 4,1 %. V odhadu bylo zohledněno i zvýšení platů státních zaměstnanců.

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů se meziročně snížil o 3,6 mld. Kč, tj. o 2,5 %. Rozpočet EU příjmů (vč. SZP a FM) meziročně vzrostl o 5,8 mld. Kč na 93,5 mld. Kč. Nárůst rozpočtovaných prostředků na straně příjmů je způsoben zohledněním kvalifikovaných odhadů čerpání prostředků v rámci programového období 2014–2020, které navrhly jednotlivé kapitoly státního rozpočtu. Stejně tak jako v minulých letech bylo při stanovení výše příjmů z rozpočtu Evropské unie dodrženo pravidlo rovnosti EU příjmů, které kryjí výdaje předfinancované ze státního rozpočtu. Meziroční pokles rozpočtu nedaňových a ostatních příjmů vychází zejména z faktu, že v roce 2016 již nejsou rozpočtovány příjmy kapitoly Státní dluh související s řízením likvidity státní pokladny (rozpočet 2015 ve výši 7,2 mld. Kč). Dle novely rozpočtových pravidel je možné tyto příjmy vzájemně započíst s výdaji souvisejícími s dluhovou službou (to vysvětluje i výrazně nižší rozpočet na výdajové straně kapitoly Státní dluh).

Výdajová strana státního rozpočtu počítá s vyšším čerpáním prostředků proti rozpočtu 2015 o 32,4 mld. Kč, tj. o 2,7 %, z toho růst o 29,7 mld. Kč, tj. o 2,6 %, připadá na běžné výdaje a růst o 2,7 mld. Kč, tj. o 3,6 %, na výdaje kapitálové.

Růst rozpočtovaných běžných výdajů ovlivnily například výdaje na platy a související výdaje ve vládou regulované sféře, když jejich rozpočet meziročně vzrostl o 13,5 mld. Kč. Plánované neinvestiční výdaje na financování společných programů EU a ČR vzrostly o 8,0 mld. Kč - týkalo se zejména programů, které se věnují oblastem zaměstnanosti, vzdělávání a výzkumu, vývoje a inovací. Rozpočet sociálních dávek meziročně vzrostl o 3,2 mld. Kč (z toho růst o 6,6 mld. Kč se týká výdajů na důchody, zatímco rozpočet prostředků na podpory v nezaměstnanosti klesl o 3,5 mld. Kč). Relativně vysoký růst zaznamenaly i transfery podnikatelským subjektům, což ovlivnily vyšší dotace na obnovitelné zdroje energie v gesci kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu (o 4,7 mld. Kč).

Rozpočet kapitálových výdajů se proti rozpočtu 2015 zvýšil o 2,7 mld. Kč, tj. o 3,6 %. Rozpočet kapitálových výdajů určených na financování společných programů EU a ČR (včetně SZP a FM) meziročně klesl o 0,2 mld. Kč na 37,9 mld. Kč. Vývoj čerpání těchto výdajů je v roce 2016 ovlivněn ukončením programového období 2007-2013 a pomalejším náběhem programů a projektů nového programového období 2014-2020 s ohledem na jejich připravenost.

1.2. Rozpočet po změnách

V průběhu 1.-3. čtvrtletí roku 2016 došlo ke změnám, které měly vliv na výši celkových příjmů i výdajů, nikoli na výši schodku schváleného rozpočtem. Rozpočet celkových příjmů i výdajů byl navýšen o 2,3 mld. Kč na základě zmocnění ministra financí podle § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (týká se financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU). Toto navýšení se týkalo nejvíce kapitol Ministerstvo životního prostředí (o 1,7 mld. Kč v rámci OP Životní prostředí) a Ministerstvo doprava (o 0,5 mld. Kč v rámci OP Doprava).

Rozpočet celkových příjmů po změnách k 30.9.2016 tak dosáhl 1 183,2 mld. Kč, celkových výdajů 1 253,2 mld. Kč a schodek zůstal ve výši 70,0 mld. Kč.

1.3. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

Z údajů o pokladním plnění státního rozpočtu vykázaných na konci září 2016 vyplývá **převaha příjmů státního rozpočtu nad jeho výdaji o 82,3 mld. Kč. Celkové příjmy dosáhly 965,2 mld. Kč a celkové výdaje 882,9 mld. Kč.**

Tabulka č. 2: Výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1.-3. čtvrtletí roku 2016 (v mld. Kč)

	2015	2016				rozdíl skutečností	index 2016/2015
	Skutečnost leden až září	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost leden až září	% plnění		
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1
Celkové příjmy	908,54	1 180,86	1 183,15	965,21	81,6	56,67	106,2
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>435,93</i>	<i>619,73</i>	<i>619,73</i>	<i>470,81</i>	<i>76,0</i>	<i>34,88</i>	<i>108,0</i>
DPH	166,71	247,70	247,70	173,55	70,1	6,84	104,1
Spotřební daně *)	103,43	142,00	142,00	110,37	77,7	6,94	106,7
DPPO	78,48	101,40	101,40	88,86	87,6	10,37	113,2
DPFO	72,71	108,60	108,60	81,19	74,8	8,49	111,7
ostatní daňové příjmy	14,60	20,03	20,03	16,84	84,1	2,24	115,3
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>299,90</i>	<i>421,99</i>	<i>421,99</i>	<i>317,89</i>	<i>75,3</i>	<i>17,98</i>	<i>106,0</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>172,70</i>	<i>139,14</i>	<i>141,44</i>	<i>176,51</i>	<i>124,8</i>	<i>3,81</i>	<i>102,2</i>
Celkové výdaje	911,31	1 250,86	1 253,15	882,94	70,5	-28,38	96,9
<i>Běžné výdaje</i>	<i>822,78</i>	<i>1 172,34</i>	<i>1 167,65</i>	<i>831,33</i>	<i>71,2</i>	<i>8,55</i>	<i>101,0</i>
Sociální dávky **)	372,41	515,83	510,37	382,85	75,0	10,44	102,8
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>88,53</i>	<i>78,52</i>	<i>85,50</i>	<i>51,60</i>	<i>60,4</i>	<i>-36,92</i>	<i>58,3</i>
Saldo SR	-2,77	-70,00	-70,00	82,27	.	85,05	.

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

**) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvisejících výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)

Celkové příjmy státního rozpočtu za 1.-3. čtvrtletí roku 2016 ve výši **965,2 mld. Kč** představují 81,6 % rozpočtu po změnách (v roce 2015 to bylo 77,9 %) a meziroční růst o 56,7 mld. Kč, tj. o 6,2 %. Dosavadní inkaso příjmů je o 77,8 mld. Kč nad ¾ rozpočtu po změnách.

Na meziročním růstu se nejvíce podílely **příjmy z daní a poplatků**. Dosáhly **470,8 mld. Kč**, což při plnění rozpočtu na 76,0 % (loni to bylo na 75,8 %) představovalo meziroční růst o 34,9 mld. Kč, tj. o 8,0 %. Rozpočet při tom počítal s růstem jen o 3,7 % proti skutečnosti roku 2015. Meziročního růstu dosáhly všechny hlavní složky daňových příjmů - inkaso DPPO vzrostlo o 10,4 mld. Kč, DPH o 6,8 mld. Kč, DPFO ze závislé činnosti o 5,6 mld. Kč a z přiznání o 2,6 mld. Kč, spotřební daně z tabákových výrobků o 4,2 mld. Kč a z minerálních olejů o 2,5 mld. Kč, daně z nabytí nemovitých věcí o 1,4 mld. Kč. Výraznější růst daňových příjmů státního rozpočtu byl v dosavadním průběhu roku navíc zpomalen některými legislativními a dalšími vlivy, které jsou detailněji popsány v části I.2.2.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení ve výši **317,9 mld. Kč** naplnily rozpočet na 75,3 % (loni to bylo 74,8 %) a meziročně vzrostly o 18,0 mld. Kč, tj. o 6,0 %. Rozpočet počítal s růstem o 4,3 % proti skutečnosti roku 2015. Důvodem očekávaného překročení rozpočtované částky je vyšší než předpokládaný růst objemu mezd jako hlavní složky vyměřovacího základu pro pojistné související s poklesem nezaměstnanosti, růstem zaměstnanosti i průměrné mzdy v hospodářství.

Relativně vysoké plnění rozpočtu příjmů nejvíce ovlivnily **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery**. Dosáhly **176,5 mld. Kč**, což je 124,8 % rozpočtu po změnách (loni to bylo 90,3 %) a o 3,8 mld. Kč, tj. o 2,2 %, více než v září 2015. Jejich dosavadní výše tak byla o 70,4 mld. Kč nad ¾ rozpočtu po změnách, což nejvíce ovlivnily **příjmy z rozpočtu EU**. Dosáhly **145,1 mld. Kč** (plnění na 151,4 % rozpočtu po změnách), což je o 5,4 mld. Kč více než v září 2015.

Celkové výdaje dosáhly v 1.-3. čtvrtletí roku 2016 výše **882,9 mld. Kč** při čerpání rozpočtu po změnách na 70,5 % (loni to bylo 71,9 %) a meziročním poklesu o 28,4 mld. Kč, tj. o 3,1 %. Jejich čerpání je tak o 56,9 mld. Kč pod ¾ rozpočtu po změnách.

Na celkových výdajích se podílelo i **čerpání nároků z nespotebvaných výdajů minulých let**. To za 3. čtvrtletí roku 2016 dosáhlo 55,8 mld. Kč, což je proti stejnému období minulého

roku o 12,3 mld. Kč méně. Z této částky bylo přes 34,1 mld. Kč vykázáno jako kapitálové výdaje a více než 21,6 mld. Kč jako běžné. Celkem 20,0 mld. Kč představovalo čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů související s financováním společných programů EU a ČR programového období 2007-2013.

Relativně vysoký meziroční pokles čerpání výdajů ovlivnily zejména **kapitálové výdaje**. Dosáhly **51,6 mld. Kč**, což představuje 60,4 % rozpočtu po změnách a meziroční pokles o 36,9 mld. Kč. Schválený rozpočet sice počítal s kapitálovými výdaji nad úroveň rozpočtu roku 2015, nicméně lze očekávat a aktuální stav to i potvrzuje, že jejich skutečné čerpání v roce 2016 bude nižší než v minulém roce. Je tomu zejména proto, že v roce 2015 došlo k mimořádně vysokému čerpání prostředků určených na financování společných programů EU a ČR z končícího programového období 2007-2013 a také proto, že v rámci nového programového období 2014-2020 (bez SZP) se s čerpáním prostředků teprve začíná.

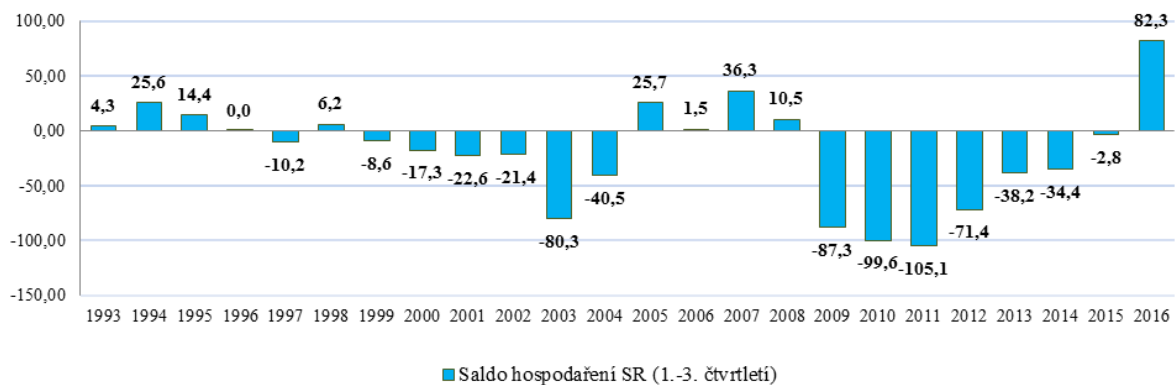
Naopak mírný meziroční růst vykázaly **běžné výdaje**. Jejich výše 831,3 mld. Kč představovala 71,2 % rozpočtu po změnách a meziroční růst 8,5 mld. Kč, tj. o 1,0 %. Růst ovlivnily především vyšší sociální dávky o 10,4 mld. Kč, na které působily zejména vyšší výdaje na důchody o 8,6 mld. Kč, tj. o 3,0 %. Meziroční růst vykázaly také transfery SZIF (o 5,9 mld. Kč), transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (o 3,7 mld. Kč – ovlivněno růstem platů v oblasti školství) či výdaje na platy a související výdaje ve státní správě (o 2,6 mld. Kč). Naopak meziročně výrazně klesly úrokové výdaje kapitoly Státní dluh (o 9,3 mld. Kč), což bylo dáno nejen změnou rozpočtových pravidel, podle které je možné příjmy kapitoly Státní dluh související s řízením likvidity státní pokladny vzájemně započíst s výdaji souvisejícími s dluhovou službou, ale i reálným snížením čistých úrokových výdajů o 2,9 mld. Kč.

Vykázaný **přebytek hospodaření státního rozpočtu** ve výši **82,3 mld. Kč** představoval meziročně příznivější výsledek o 85,0 mld. Kč. Proti $\frac{3}{4}$ schváleného schodku je tento výsledek příznivější dokonce o 134,8 mld. Kč. Na tomto výsledku se pozitivně projeví zejména následující skutečnosti. Příznivý ekonomický vývoj doprovázený růstem mezd jak v podnikatelském tak veřejném sektoru a zároveň vyšší zaměstnaností spolu s efektivnějším výběrem daní vede k vyššímu než očekávanému růstu daňových příjmů včetně pojistného na sociální zabezpečení. Zároveň v tomto roce ovlivňují výsledek hospodaření státního rozpočtu toky EU prostředků. Příjmy z EU jsou zatím tvořeny z velké části prostředky přijatými v souvislosti s financováním společných programů EU a ČR z programového období 2007-2013 a zároveň se na výdajové straně projevuje pomalejší schopnost čerpání prostředků v rámci nového programového období 2014-2020. Za 3 čtvrtletí roku 2016 převyšují prostředky přijaté od EU výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU, celkem o necelých 90 mld. Kč.

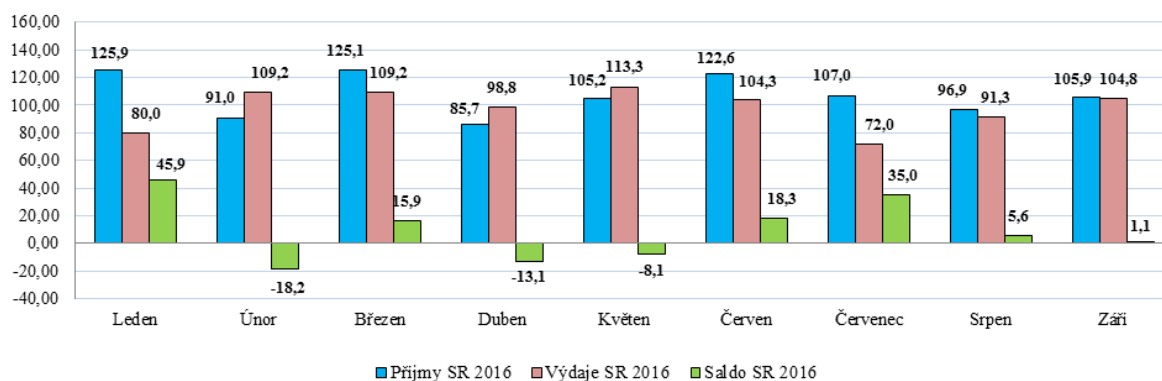
Ve 4. čtvrtletí roku 2016 lze očekávat pokračující pozitivní výsledky v oblasti výběru daní a pojistného na sociální zabezpečení. Pravděpodobně již nebude v takové míře pozitivně ovlivňována příjmová strana rozpočtu EU prostředky, naopak lze očekávat mírné zvýšení investiční aktivity. To vše by mělo vést k mírnému zhoršení dosavadního výsledku, nikoli však v míře, která by měla vést ke schodkovému hospodaření státního rozpočtu na konci roku 2016.

Vývoj salda hospodaření státních rozpočtů za 1.-3. čtvrtletí v letech 1993-2016 a nekumulativní vývoj příjmů, výdajů a salda v jednotlivých měsících roku 2016 ukazují následující grafy.

Graf č. 1: Vývoj salda hospodaření státního rozpočtu v 1.-3. čtvrtletí let 1993-2016 (v mld. Kč)

Graf č. 2: Vývoj příjmů, výdajů a salda SR v jednotlivých měsících roku 2016 (v mld. Kč)

2. Příjmy státního rozpočtu

2.1. Příjmy státního rozpočtu

Ke konci září inkasoval státní rozpočet **celkové příjmy ve výši 965,2 mld. Kč, tj. 81,6 % rozpočtu po změnách**. V porovnání se stejným obdobím roku 2015 je plnění celkových příjmů vyšší o 56,7 mld. Kč, tj. o 6,2 %.

Tabulka č. 3: Příjmy státního rozpočtu za 1.-3. čtvrtletí 2016 (v mld. Kč)

Příjmy státního rozpočtu	2015	% plnění	2016				Index	Rozdíl
	Skutečnost	leden-září	Schválený	Rozpočet po	Skutečnost	% plnění	skutečnost	skutečnost
	leden-září	2015	rozpočet	změnách	leden-září	6=5/4	2016/2015	2016-2015
	1	2	3	4	5		7=5/1	8=5-1
Příjmy celkem	908,54	77,9	1 180,86	1 183,15	965,21	81,6	106,2	56,7
v tom:								
Daňové příjmy celkem	735,83	75,4	1 041,71	1 041,71	788,70	75,7	107,2	52,9
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	435,93	75,8	619,73	619,73	470,81	76,0	108,0	34,9
v tom:								
- DPH	166,71	72,7	247,70	247,70	173,55	70,1	104,1	6,8
- spotřební daně (vč. tzv. energetických daní)	103,43	76,4	142,00	142,00	110,37	77,7	106,7	6,9
z toho: spotřební daň z minerálních olejů	54,85	76,2	73,90	73,90	57,35	77,6	104,6	2,5
spotřební daň z tabákových výrobků	36,11	76,8	51,70	51,70	40,31	78,0	111,6	4,2
odvod z elektřiny ze slunečního záření	1,45	72,5	1,90	1,90	1,53	80,7	105,8	0,1
- daně z příjmů PO	78,48	88,2	101,40	101,40	88,86	87,6	113,2	10,4
- daně z příjmů FO	72,71	69,4	108,60	108,60	81,19	74,8	111,7	8,5
vybíraná srážkou	8,21	90,2	11,00	11,00	8,48	77,1	103,3	0,3
ze závislé činnosti	65,37	70,7	95,90	95,90	70,96	74,0	108,6	5,6
z přiznání	-0,87	x	1,70	1,70	1,75	102,9	x	2,6
- správní poplatky	1,20	92,2	1,41	1,41	1,28	90,3	105,9	0,1
- majetkové daně	8,03	84,5	10,30	10,30	9,07	88,1	113,0	1,0
- poplatky za uložení odpadů	1,10	73,4	1,55	1,55	1,01	64,9	91,4	-0,1
- odvod za odnětí půdy ze zem. půdního fondu	0,14	68,1	0,10	0,10	0,24	242,5	178,0	0,1
- odvody z loterií	1,93	113,4	4,20	4,20	3,15	75,1	163,6	1,2
- ostatní daňové příjmy*)	2,20	92,6	2,46	2,46	2,09	84,7	94,8	-0,1
Pojistné SZ	299,90	74,8	421,99	421,99	317,89	75,3	106,0	18,0
z toho: na důchody	267,81	75,1	375,31	375,31	283,94	75,7	106,0	16,1
Nedaňové a ostatní příjmy celkem	172,70	90,3	139,14	141,44	176,51	124,8	102,2	3,8
v tom:								
Nedaňové příjmy celkem	24,99	77,5	24,41	24,49	24,29	99,2	97,2	-0,7
v tom:								
Příjmy z vlast. činnosti a odvody přebyť. organiz. s přímým vztahem	15,62	95,0	15,69	15,69	10,96	69,9	70,1	-4,7
Přijaté sankční platby a vratky transferů	4,29	278,3	3,68	3,70	8,50	230,0	198,2	4,2
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	2,34	20,3	2,30	2,36	2,50	105,9	106,7	0,2
Přijaté splátky půjčených prostředků	1,19	101,9	1,18	1,18	1,07	90,3	89,3	-0,1
Příjmy sdílené s EU	1,54	99,4	1,56	1,56	1,26	80,8	81,9	-0,3
Kapitálové příjmy celkem	5,12	97,6	8,52	8,44	4,89	58,0	95,5	-0,2
v tom:								
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy	4,12	96,7	8,51	8,43	4,86	57,6	117,9	0,7
Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku	1,00	101,9	0,01	0,01	0,04	372,2	3,5	-1,0
Přijaté transfery	142,59	92,7	106,22	108,51	147,33	135,8	103,3	4,7
v tom:								
Neinvestiční přijaté transfery	56,52	72,2	73,27	73,01	57,69	79,0	102,1	1,2
Investiční přijaté transfery	86,07	114,0	32,95	35,50	89,64	252,5	104,1	3,6
z přijatých transferů:								
Prostředky z rozpočtu EU **)	139,67	102,5	93,53	95,82	145,10	151,4	103,9	5,4

*) *dopočet do celku*

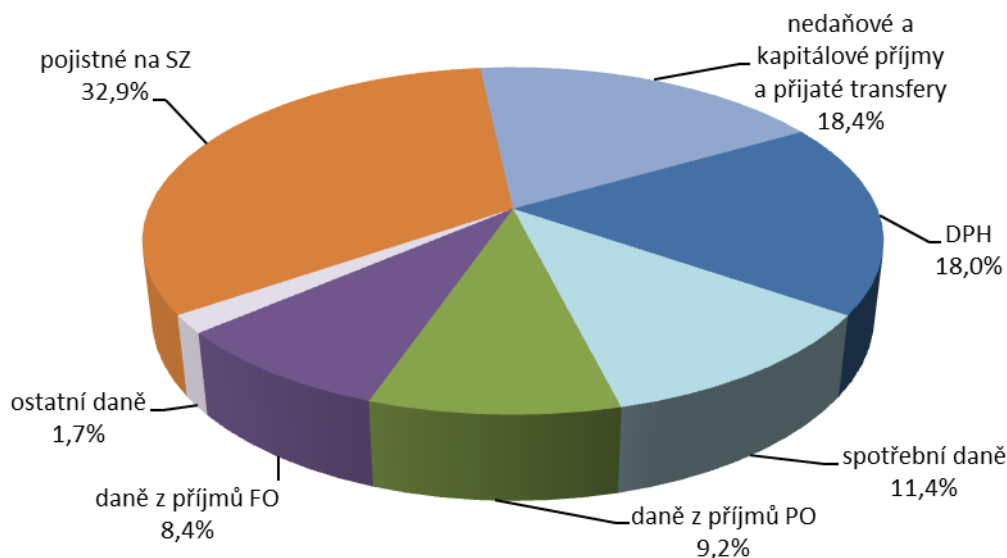
**) *z transferů přijatých od EU jsou ve skutečnosti roku 2016 obsaženy pouze prostředky na krytí výdajů Společné zemědělské politiky v gesci kapitoly Ministerstvo zemědělství*

Schválený státní rozpočet **daňových příjmů (bez pojistného na sociální zabezpečení)** počítal s meziročním růstem o 22,4 mld. Kč, tj. o 3,7 % (měřeno ke skutečnosti roku 2015). Jejich skutečné inkaso ke konci září 2016 dosáhlo výše **470,8 mld. Kč**, což představovalo 76,0 % rozpočtu, tj. o 34,9 mld. Kč (o 8,0 %) vyšší plnění než v 1.-3. čtvrtletí 2015. Z daňových příjmů vykázalo nejvyšší růst inkaso daně z příjmů právnických osob (DPPO) (o 10,4 mld. Kč), daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti (o 5,6 mld. Kč) a spotřebních daní (o 6,9 mld. Kč). Výběr DPH vzrostl o 6,8 mld. Kč.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení dosáhly k 30. září 2016 **317,9 mld. Kč**, tj. 75,3 % rozpočtu, což je o 18,0 mld. Kč vyšší inkaso (o 6,0 %), než bylo vykázáno k tomuto datu v roce 2015.

Nedaňové a ostatní příjmy ve výši 176,5 mld. Kč představovaly plnění rozpočtu na 124,8 %, tj. o 3,8 mld. Kč (o 2,2 %) více než ve stejném období minulého roku.

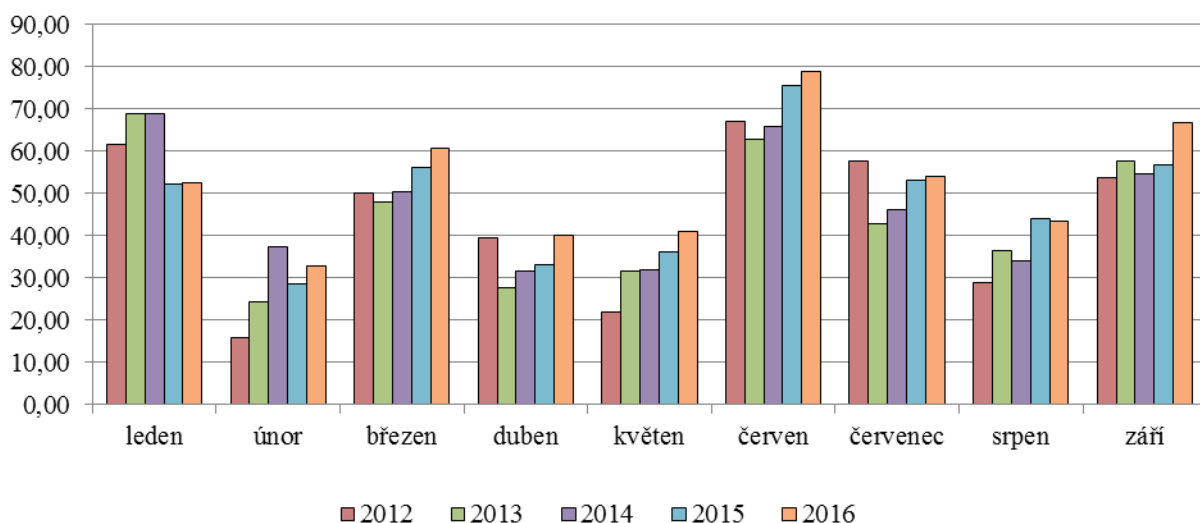
Graf č. 3: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1.-3. čtvrtletí 2016

2.2. Příjmy z daní a poplatků

Vývoj daňových příjmů státního rozpočtu bez pojistného na sociální zabezpečení za posledních pět let je patrný z grafu:

Graf č. 4: Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení (v mld. Kč)

Inkaso DPH dosáhlo v 1.-3. čtvrtletí roku 2016 výše 173,6 mld. Kč což představuje 70,1 % rozpočtu a meziročně vzrostlo oproti skutečnosti předchozího roku o 6,8 mld. Kč, tj. o 4,1 %.

V průběhu třetího čtvrtletí roku 2016 sice došlo ke krátkodobému zpomalení růstu inkasa (v srpnu), ale jednalo se jen o jednorázový pokles daný hlavně odlišným plánováním výroby a celozávodních odstávek ve významných exportních průmyslových podnicích. Zatímco v roce 2015 byly celozávodní odstávky naplánovány na srpen, tak v tomto roce byly tyto odstávky realizovány již v červenci. Tuto skutečnost potvrzují i data bilance zahraničního obchodu (exportu) za červenec 2016, která právě v tomto měsíci zaznamenala výrazný pokles. Tento vliv byl však jednorázového charakteru a během třetího čtvrtletí se vyrovnal.

Pro rok 2016 je rozpočtováno inkaso DPH na úrovni státního rozpočtu ve výši 247,7 mld. Kč. Meziroční autonomní vývoj inkasa DPH je obecně determinován výdaji domácností na spotřebu a výdaji vládních institucí na nákupy zboží a služeb. Dále je inkaso ovlivňováno změnami v legislativě. Mezi tyto legislativní změny lze zařadit zavedení kontrolního hlášení od 1. ledna 2016 a rozšíření mechanismu přenesení daňové povinnosti na vybraná zdanitelná plnění.

Z rozklíčování růstu inkasa, které se skládá z uhrazené daňové povinnosti a vyplácených nadměrných odpočtů vyplývá, že celkový růst inkasa DPH je tažen zejména výraznějším poklesem vyplácených nadměrných odpočtů. Na základě dat za prvních osm měsíců tohoto roku bylo zjištěno, že zatímco meziročně uhrazená daňová povinnost zaznamenala jen nepatrný růst, tak vyplácené nadměrné odpočty poklesly o 5,1 mld. Kč.

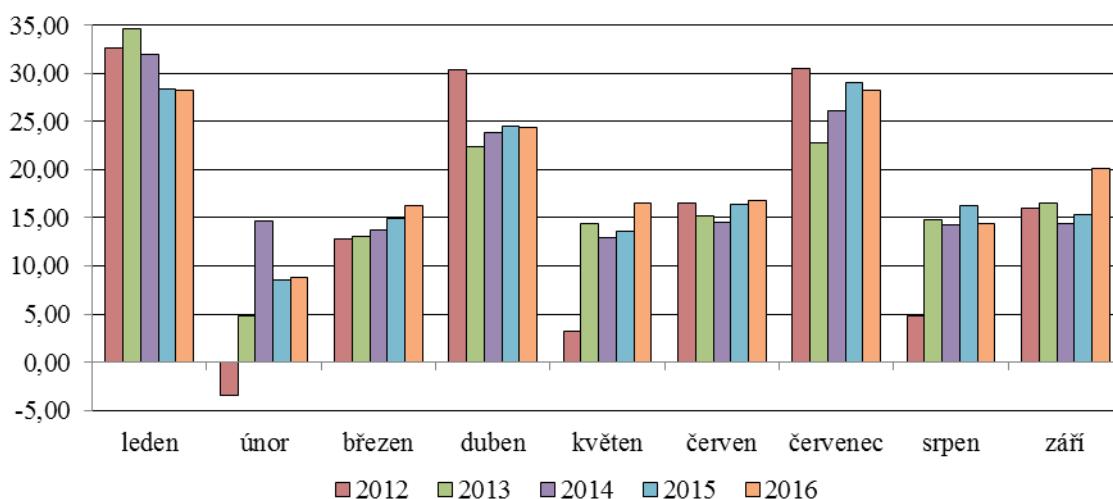
Autonomní vývoj inkasa, který je ovlivněn zejména růstem výdajů domácností na spotřebu a růstem výdajů vládních institucí na nákupy zboží a služeb (meziroční růst předběžně odhadnutý na 3,3 %), přispěl k meziročnímu růstu inkasa o 5,3 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Negativně se na meziroční výši inkasa podepsala změna rozpočtového určení daní, která od roku 2016 znamená snížení podílu inkasa pro státní rozpočet o cca 2,6 mld. Kč za prvních devět měsíců tohoto roku.

Pozitivně se na inkasu naopak projevilo zavedení kontrolního hlášení od ledna 2016, které tudíž předběžně přispělo k meziročnímu růstu inkasa o více než 4 mld. Kč. Potvrzení pozitivního vlivu kontrolního hlášení na inkaso dokládá i výše uvedený fakt, že meziroční růst inkasa je dán především poklesem vyplácených nadměrných odpočtů. Právě kontrolní hlášení je zaměřeno na podvody, při kterých jsou neoprávněně nárokovány nadměrné odpočty.

Vzhledem ke skutečnosti, že rozpočtový předpoklad počítal s účinností elektronické evidence tržeb již v průběhu roku 2016, ale ta byla nakonec posunuta až na prosinec tohoto roku, tudíž nelze ani počítat s fiskálními dopady tohoto opatření v kalendářním roce 2016 a předpokládáme tak, že ani rozpočtovaná částka nebude z tohoto důvodu naplněna.

Graf č. 5: Meziroční srovnání inkasa DPH za jednotlivé měsíce roku (v mld. Kč):

Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření dosáhlo v 1.-3. čtvrtletí 2016 výše 110,4 mld. Kč, což představuje 77,7 % schváleného rozpočtu. Inkaso meziročně vzrostlo oproti skutečnosti předchozího roku o cca 6,9 mld. Kč, což je 6,7 %. Jako hlavní příčinu růstu inkasa spotřebních daní lze spatřovat růst inkasa spotřebních daně z minerálních olejů a meziroční růst spotřebních daně z tabákových výrobků.

Inkaso váhově nejsilnější položky, **spotřební daně z minerálních olejů**, v 1.-3. čtvrtletí roku 2016 činilo cca 57,4 mld. Kč, což představuje 77,6 % rozpočtované částky a meziročně vzrostlo oproti skutečnosti předchozího roku o 2,5 mld. Kč, tj. o 4,6 %.

Na růstu inkasa oproti srovnatelnému období loňského roku se podílí především celkový pozitivní vývoj ekonomiky a snížení cen ropy na světových trzích, které se promítlo do snížení cen pohonných hmot v ČR. Dle dostupných dat Českého statistického úřadu došlo od ledna do června 2016 k růstu spotřeby motorové nafty o cca 3,6 % a k růstu spotřeby motorového benzínu o cca 0,9 %. S ohledem na snížení podpory čistých a vysokoprocenních biopaliv v dopravě od roku 2016 je také pravděpodobné, že se část spotřeby přesunula k více zdaněným pohonným hmotám. Negativně na inkaso spotřební daně z minerálních olejů působí vrácení daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro zemědělskou prvovýrobu (tzv. zelená nafta). Rozpočtovaná částka spotřební daně z minerálních olejů bude pravděpodobně naplněna.

Tabákové výrobky jsou druhou nejvýznamnější položkou v objemu inkasa spotřebních daní. Rozpočtovaná částka spotřební daně z tabákových výrobků na rok 2016 činí 51,7 mld. Kč. V 1.-3. čtvrtletí 2016 se na spotřební dani z tabákových výrobků vybralo 40,3 mld. Kč, což je o 4,2 mld. Kč více než ve stejném období roku minulého. Hlavní příčinou nárůstu příjmů ze spotřební daně z tabákových výrobků v hodnoceném období roku 2016 oproti srovnatelnému období loňského roku je zvýšení daňových sazeb z tabákových výrobků k 1. lednu 2016 s předpokládaným celoročním kladným rozpočtovým dopadem ve výši 3,3 mld. Kč. Za stabilizaci příjmů spotřební daně z tabákových výrobků se zasloužila regulace předzásobením zavedená v letech 2014/2015, která stanovuje 3 měsíční období pro doprodej cigaret s daňovou sazbou předcházející nové daňové sazbě. Zvýšenou daňovou sazbou z cigaret tak promítli výrobci a dovozci cigaret do prodejních cen již v průběhu 1. čtvrtletí 2016.

Inkaso **spotřební daně z lihu** dosáhlo v 1.-3. čtvrtletí 2016 výše 5,3 mld. Kč a je na obdobné úrovni jako v předchozím roce. Rozpočtovaná částka byla v 1.-3. čtvrtletí naplněna na 77,4 %. Na základě výše uvedeného lze proto předpokládat, že inkaso spotřební daně z lihu bude v tomto roce naplněno.

Rozpočtovaná částka **spotřební daně z piva** na rok 2016 činí 4,6 mld. Kč. Inkaso daně v 1.-3. čtvrtletí roku 2016 dosáhlo 3,4 mld. Kč a odpovídá inkasu v minulém roce. Rozpočtovaná částka byla naplněna na 73,8 %. Předpokládáme, že rozpočtované částky bude dosaženo.

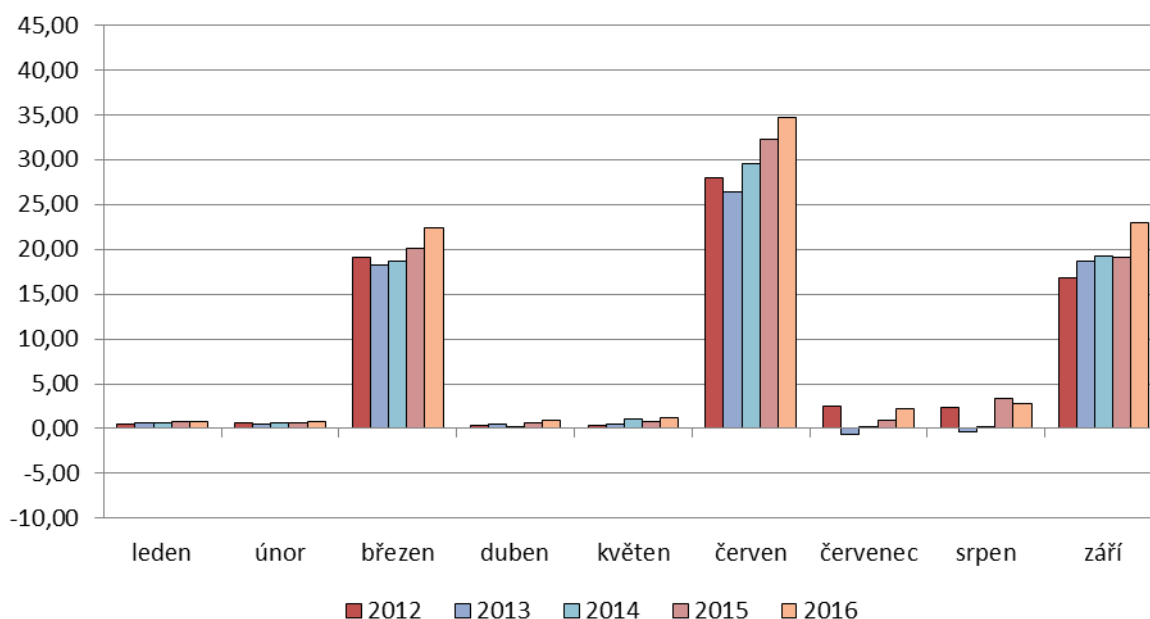
Rozpočtovaná částka **spotřební daně z vína a meziproductů** v roce 2016 činí 0,3 mld. Kč. Inkaso daně v 1.-3. čtvrtletí roku 2016 dosáhlo necelých 0,3 mld. Kč (přesně 273 mil. Kč), což odpovídá inkasu spotřební daně z vína a meziproductů minulého roku. Na základě dosavadního vývoje inkasa spotřební daně z vína bude pravděpodobně rozpočtovaná částka naplněna.

Inkaso **energetických daní** dosáhlo v 1.-3. čtvrtletí roku 2016 výše 2,3 mld. Kč, což představuje 80,4 % rozpočtované částky. Lze předpokládat, že rozpočtovaná částka bude naplněna.

Rozpočtovaná částka odvodu ze slunečního záření na rok 2016 činí 1,9 mld. Kč. Inkaso odvodu z elektřiny ze slunečního záření v 1.-3. čtvrtletí roku 2016 dosáhlo 1,5 mld. Kč a je na obdobné úrovni jako plnění za stejné období minulého roku. Rozpočtovaná částka bude pravděpodobně naplněna.

Inkaso daně z příjmů právnických osob za 1.-3. čtvrtletí roku 2016 dosáhlo 88,9 mld. Kč, což představuje 87,6 % rozpočtu a meziroční nárůst o 10,4 mld. Kč, tj. o 13,2 %. Dochází tak k pokračování pozitivního trendu nárůstu inkasa DPPO, které bylo patrné od poloviny roku 2014. Tento pozitivní trend v roce 2015 zesílil a i v roce 2016 nadále trvá. Jedinou legislativní změnou, která má vliv na inkaso daně z příjmů právnických osob je vznik tzv. rezolučního fondu. Jeho odhadované dopady jsou však vzhledem k výši inkasa zanedbatelné (v roce 2016 se jedná o -0,3 mld. Kč na státním rozpočtu).

Graf č. 6: Meziroční srovnání inkasa DPPO za jednotlivé měsíce roku (v mld. Kč)

V období splatnosti záloh na dani k datu 15. 9. 2015 se výběr daně v souladu s předchozími predikcemi pohyboval nad rozpočtovým očekáváním. V obdobném rozsahu jako u termínu záloh 15. 9. lze očekávat výběr záloh splatných v termínu 15. 12. 2016 a s tím spojené překročení rozpočtového očekávání u inkasa daně z příjmů právnických osob. Mírné riziko pro vývoj inkasa DPPO z přiznání by mohlo představovat případné zhoršení mezinárodní situace a jeho ekonomické dopady, jako je například hrozba vystoupení Velké Británie z Evropské unie. Na základě současné úrovně pokladního plnění lze očekávat, že inkaso DPPO bude naplněno.

Inkaso **daně z příjmů fyzických osob** dosáhlo za 1.-3. čtvrtletí roku 2016 výše cca 81,2 mld. Kč, tj. 74,8 % schváleného rozpočtu pro rok 2016 a je o cca 8,5 mld. Kč, tj. o 11,7 % nad úroveň srovnatelné výše inkasa v roce 2015.

S ohledem na uvedené skutečnosti lze očekávat, že naplnění rozpočtovaného očekávání pro rok 2016 bude výrazně překročeno.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ve sledovaném období činilo cca 71 mld. Kč, což představuje plnění státního rozpočtu pro rok 2016 na 74,0 %. Meziroční plnění SR tak vykazuje pozitivní vývoj v plnění, a to o 5,6 mld. Kč, tj. 8,6 %.

Příjmy z DPFO ze závislé činnosti výrazně předčily, v meziročním srovnání, rozpočtové očekávání. Pozitivně zde působí především vyšší než očekávaný růst celkového objemu vyplácených mezd a nárůst platů. Za další pozitivní faktory, které se mohou promítat do celkového výnosu této daně, lze považovat také meziročně nižší úroveň nezaměstnanosti.

Naopak na příjem státního rozpočtu z DPFO ze závislé činnosti negativně působily zejména následující faktory:

- zvýšení částky daňového zvýhodnění na druhé a další vyživované dítě ve společně hospodařící domácnosti poplatníka (§ 35c ZDP),
- zavedení slevy na dani za umístění dítěte v zařízení péče o předškolní děti a zvýšení částky minimální mzdy, od které se výše slevy odvozuje (§ 35ba a § 35bb ZDP),
- snížení podílu státního rozpočtu na celostátním inkasu o 0,98 procentního bodu, platné od 1. ledna 2016.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob ze zvláštní sazby dosáhlo cca 8,5 mld. Kč, což představuje plnění ve výši cca 77,1 % státního rozpočtu pro období roku 2016. V meziročním srovnání představuje tato hodnota vyšší plnění, a to o 0,3 mld. Kč, tj. o cca 3,3 %. Lze předpokládat, že rozpočtované očekávání bude u této daně naplněno.

Daň z příjmů fyzických osob podávajících příznání dosáhla ve sledovaném období výše cca 1,8 mld. Kč, což je o 2,6 mld. Kč více než ve srovnatelném období roku 2015. Pozitivní vliv na inkaso má ekonomický růst, který se následně projevuje zvýšením zisků podnikajících fyzických osob a následně zvyšuje částku předepsané daně či záloh na daň. Skutečnost, že počínaje zdaňovacím obdobím roku 2014 došlo k rozšíření předmětu daně a že část zaměstnanců nemusela podávat příznání k dani v roce 2015 z důvodu solidárního zvýšení daně u záloh, nepřispěla k posílení inkasa, neboť její pozitivní vliv byl zcela eliminován růstem objemu uplatňovaných daňových výhod v rámci příznání. Dalším nezanedbatelným faktorem, který pravděpodobně výrazněji ovlivnil výši inkasa této daně, je přijetí legislativního opatření souvisejícího s omezením výše výdajových paušálů ve výši 80 %, kdy je absolutní výše odpočtu prostřednictvím výdajového paušálu omezena na 1,6 mil. Kč a činností spadajících do využití výdajových paušálů ve výši 60 % omezením na 1,2 mil. Kč. Tato opatření se týkají nejpočetnější skupiny poplatníků využívající možnost uplatnění výdajových paušálů. Lze předpokládat, že rozpočtovaný výnos bude výrazně překročen.

Majetkové daně (daně z kapitálových převodů) jsou v současnosti zastoupeny pouze daní z nabytí nemovitých věcí, která je příjmem státního rozpočtu, nicméně inkaso zahrnuje ještě doplatky zrušené daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí. Inkaso stejně tak zahrnuje i zpětné vyplácení (vracení) vybrané daně darovací z bezúplatného nabytí povolenek na emise skleníkových plynů pro výrobu elektřiny z let 2011 a 2012. Na rok 2016 činí rozpočtovaná částka 10,3 mld. Kč.

Skutečně dosažené inkaso za 1.-3. čtvrtletí dosáhlo výše 9,1 mld. Kč, což představuje 88,1 % rozpočtu. Inkaso daně z nabytí nemovitých věcí je ovlivněno zejména pozitivním vývojem na trhu s nemovitými věcmi. Negativně inkaso ovlivňuje vracení daně darovací z titulu emisních povolenek ve výši cca 350 mil. Kč. Nicméně na základě dosavadního vývoje lze předpokládat, že skutečný výnos majetkových daní převyší rozpočtovanou úroveň.

Správní poplatky zahrnuté v příjmech státního rozpočtu představovaly za 9 měsíců částku **1,3 mld. Kč**, tj. nárůst o 0,1 mld. Kč (o 5,9 %) proti třem čtvrtletím roku 2015. Celoroční předpoklad se tak naplnil na 90,3 %. V údajích není zahrnut výnos ze správních poplatků vybraných územně samosprávnými celky; jimi vybrané správní poplatky jsou příjmem územních rozpočtů.

Celostátní daně

Rozpočet celostátního inkasa daní na rok 2016 (bez DPPO placené obcemi a kraji a bez správních a ostatních poplatků placených obcím) je stanoven ve výši **857,5 mld. Kč**, přičemž objemově je nejvyšší růst rozpočtován (proti skutečnosti 2015) u DPH o 22,0 mld. Kč a u daně z příjmu fyzických osob o 10,3 mld. Kč.

Změna v rozpočtovém určení daní platná od 1.1.2013, daná novelou zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, navýšila podíl příjmů obcí na úkor státního rozpočtu.

Celostátní inkaso všech daní dosáhlo **na konci září 2016 celkem 648,4 mld. Kč**, což představuje 75,6 % rozpočtu a meziroční přírůstek 52,3 mld. Kč, tj. o 8,8 % (ve stejném období roku 2015 dosáhlo celostátní inkaso daní 596,1 mld. Kč, tj. 75,4 % rozpočtu, a meziročně vzrostlo o 19,9 mld. Kč, tj. o 3,5 %). Z této částky náleželo státnímu rozpočtu 470,2 mld. Kč (72,5 %), obcím 120,5 mld. Kč (18,6 %), krajům 44,1 mld. Kč (6,8 %) a SFDI 13,5 mld. Kč (2,1 %).

Celostátní inkaso DPH dosáhlo **246,8 mld. Kč**, tj. 70,0 % rozpočtu, při meziročním nárůstu o 13,7 mld. Kč, tj. o 5,9 %. Z inkasované částky tak náleží státnímu rozpočtu 173,6 mld. Kč, rozpočtům obcí 51,3 mld. Kč a rozpočtům krajů 21,9 mld. Kč.

Celostátní příjmy ze spotřebních daní (vč. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření) dosáhly výše **116,1 mld. Kč**, tj. 77,7 % rozpočtu, a meziročně vzrostly o 7,2 mld. Kč, tj. o 6,6 %. Z toho na státní rozpočet připadlo 110,4 mld. Kč a na Státní fond dopravní infrastruktury 5,7 mld. Kč.

Na daních z příjmů právnických osob bylo celkem vybráno **130,1 mld. Kč**, což představuje plnění rozpočtu na 86,6 %, při meziročním nárůstu o 14,9 mld. Kč, tj. o 12,9 %. Z toho státnímu rozpočtu náleželo 88,9 mld. Kč, obcím 29,9 mld. Kč a krajům 11,3 mld. Kč.

Celostátní daně z příjmů fyzických osob ve výši **123,4 mld. Kč** byly plněny na 74,8 %, při meziročním nárůstu o 14,3 mld. Kč, tj. o 13,1 %. Z toho státnímu rozpočtu náleželo 81,2 mld. Kč, na rozpočty obcí 31,4 mld. Kč a krajů 10,9 mld. Kč.

Přehled celostátních daní je uveden v tabulce č. 4 v tabulkové části informace.

2.3. Pojistné na sociální zabezpečení

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „příjmy z pojistného“)

Inkaso příjmů z pojistného za 9 měsíců roku 2016 ve výši 317,9 mld. Kč představuje meziroční nárůst o 18,0 mld. Kč (o 6,0 %) a naplnění rozpočtu 2016 ze 75,3 %. Rozpočet 2016 byl schválen s nárůstem proti skutečným příjmům z pojistného v roce 2015 o 17,2 mld. Kč. (o 4,3 %). Důvodem vyššího tempa růstu příjmů z pojistného za 1.-3. čtvrtletí je vyšší růst objemu mezd jako hlavní složky vyměřovacího základu pro pojistné související s poklesem nezaměstnanosti, růstem zaměstnanosti i průměrné mzdy v hospodářství než byly parametry, na kterých byl sestaven rozpočet příjmů z pojistného na rok 2016. Dle očekávaného vývoje inkasa ve 4. čtvrtletí 2016 lze předpokládat překročení rozpočtu příjmů z pojistného v roce 2016 o 6 až 7 mld. Kč.

Rozdíl příjmů z pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění (bez připočtení výdajů na správu důchodové služby)

Příjmy z pojistného na důchodové pojištění k 30. 9. 2016 jsou ve srovnání se stejným obdobím loňského roku vyšší o 16,1 mld. Kč a výdaje na dávky důchodového pojištění vyšší o 8,6 mld. Kč. Saldo důchodového systému (bez zohlednění výdajů na správu důchodové služby) je za 9 měsíců roku 2016 přesto záporné ve výši 13,3 mld. Kč, i když ve srovnání se stejným obdobím roku 2015 je deficit nižší o 7,5 mld. Kč.

Výdaje na důchody za 9 měsíců roku 2016 jsou primárně ovlivněny vývojem struktury a počtu příjemců důchodů. Trvalý vliv představuje mezigenerační obměna důchodců a skutečnost, že novým příjemcům důchodů jsou přiznávány vyšší důchody. Finanční objem vyplácených důchodů je rovněž ovlivněn valorizací důchodů, resp. zejména mimořádnou jednorázovou výplatou příspěvku k důchodu ve výši 1 200 Kč.

2.4. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery jsou v roce 2016 rozpočtovány ve výši 139,1 mld. Kč, tj. o 3,6 mld. Kč (o 2,5 %) méně než předpokládal rozpočet na rok 2015.

Meziročně klesl rozpočet nedaňových příjmů o 7,6 mld. Kč. Důvodem bylo zejména to, že v roce 2016 již nejsou rozpočtovány příjmy kapitoly Státní dluh související s řízením likvidity státní pokladny (rozpočet 2015 ve výši 7,2 mld. Kč). Dle novely rozpočtových pravidel je možné tyto příjmy vzájemně započíst s výdaji souvisejícími s dluhovou službou. Na meziročně nižší rozpočet nedaňových příjmů měly vliv i nižší plánované odvody ze státních podniků o 1,9 mld. Kč či jednorázový odvod prostředků Státního úřadu pro kontrolu léčiv ve výši 1,7 mld. Kč rozpočtovaný pouze v roce 2015. Naopak pozitivně by se v rozpočtu roku 2016 měly projevit očekávané mimořádné příjmy z kmitočtů ve výši 1,3 mld. Kč v kapitole Český telekomunikační úřad či vyšší příjmy (o 1,9 mld. Kč) z finančního vypořádání předchozích let z titulu očekávaných vratek z nevyčerpaných dotací v oblasti obnovitelných zdrojů energie, které jsou v gesci kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Kapitálové příjmy byly v rozpočtu 2016 meziročně vyšší o 3,1 mld. Kč, což ovlivnily zejména očekávané příjmy kapitoly Ministerstvo životního prostředí z obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů vyšší o 3,7 mld. Kč.

Rozpočet přijatých transferů se zvýšil proti roku 2015 o 1,0 mld. Kč. Jejich hlavní složkou jsou prostředky přijaté z EU (vč. SZP a FM), které byly pro rok 2016 rozpočtovány ve výši 93,5 mld. Kč, což je o 5,8 mld. Kč více než v roce 2015. Nárůst je způsoben zohledněním kvalifikovaných odhadů čerpání prostředků v rámci programového období 2014–2020, které navrhly jednotlivé kapitoly státního rozpočtu. Naopak klesl o 4,8 mld. Kč na 11,7 mld. Kč předpokládaný převod prostředků z privatizačního účtu na krytí deficitu důchodového systému.

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byla v průběhu 1.-3. čtvrtletí 2016 navýšena o 2,3 mld. Kč (vysvětleno v části I.1.2 této zprávy).

V 1.-3. čtvrtletí roku 2016 dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše 176,5 mld. Kč, tj. 124,8 % rozpočtu po změnách, což je o 3,8 mld. Kč, tj. o 2,2 %, více než ve stejném období roku 2015.

Tabulka č. 4: Vývoj nedaňových a ostatních příjmů v 1.-3. čtvrtletí let 2015 a 2016 (v mil. Kč)

U K A Z A T E L	Skutečnost 3. Q. 2015	Rozpočet 2016		Skutečnost 3. Q. 2016	Plnění v %	Rozdíl skut.	Index v % 2016/2015
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5 = 4 : 3	6 = 4 - 1	7 = 4 : 1
Nedaňové a ostatní příjmy celkem	172,70	139,14	141,44	176,51	124,8	3,81	102,2
v tom:							
Nedaňové příjmy celkem	24,99	24,41	24,49	24,29	99,2	-0,70	97,2
v tom:							
Příjmy z vlast. činnosti a odvody přebyt. organiz. s přímým vztahem	15,62	15,69	15,69	10,96	69,9	-4,66	70,1
Přijaté sankční platby a vratky transferů	4,29	3,68	3,70	8,50	230,0	4,21	198,2
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	2,34	2,30	2,36	2,50	105,9	0,16	106,7
Přijaté splátky půjčených prostředků	1,19	1,18	1,18	1,07	90,3	-0,13	89,3
Příjmy sdílené s EU	1,54	1,56	1,56	1,26	80,8	-0,28	81,9
Kapitálové příjmy celkem	5,12	8,52	8,44	4,89	58,0	-0,23	95,5
v tom:							
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy	4,12	8,51	8,43	4,86	57,6	0,74	117,9
Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku	1,00	0,01	0,01	0,04	372,2	-0,97	3,5
Přijaté transfery	142,59	106,22	108,51	147,33	135,8	4,74	103,3
v tom:							
Neinvestiční přijaté transfery	56,52	73,27	73,01	57,69	79,0	1,17	102,1
Investiční přijaté transfery	86,07	32,95	35,50	89,64	252,5	3,56	104,1
z toho:							
Prostředky z rozpočtu EU *)	139,67	93,53	95,82	145,10	151,4	5,44	103,9

*) Příjmy finančních prostředků z rozpočtu EU na společné programy ČR a EU, včetně prostředků na krytí výdajů Společné zemědělské politiky a Finančních mechanismů

Na růstu a vysokém plnění se podílely zejména **přijaté transfery**, které dosáhly **147,3 mld. Kč**, což je při plnění rozpočtu po změnách na 135,7 % o 4,7 mld. Kč více než ve stejném období roku 2015.

Jejich výši ovlivnily především **příjmy z rozpočtu EU**, které dosáhly 145,1 mld. Kč a meziročně byly o 5,4 mld. Kč, tj. o 3,9 %, vyšší. Z této částky tvořily **převody z Národního fondu** (vč. FM) do příjmů kapitol celkem 117,7 mld. Kč (ve stejném období minulého roku to bylo 109,3 mld. Kč). Na tom se podílely zejména kapitoly Ministerstvo dopravy (47,2 mld. Kč na OP Doprava), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (17,7 mld. Kč, z toho 11,2 mld. Kč na OP Výzkum a vývoj pro inovace a 6,3 mld. Kč na OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost), Ministerstvo pro místní rozvoj (13,1 mld. Kč, z toho 7,8 mld. Kč na Regionální OP, 3,1 mld. Kč na Integrovaný OP a 2,2 mld. Kč na OP Praha Konkurenceschopnost a Adaptabilita), Ministerstvo životního prostředí (13,1 mld. Kč, z toho 12,8 mld. Kč na OP Životní prostředí), Ministerstvo průmyslu a obchodu (10,0 mld. Kč, z toho 9,9 mld. Kč na OP Podnikání a inovace), Ministerstvo práce a sociálních věcí (8,3 mld. Kč, z toho 6,7 mld. Kč na OP Lidské zdroje a zaměstnanost), Ministerstvo vnitra (4,8 mld. Kč, z toho 4,5 mld. Kč na Integrovaný OP) a Ministerstvo zdravotnictví (2,6 mld. Kč, z toho

2,3 mld. Kč na Integrovaný OP). Z celkové částky převedené z Národního fondu tvořilo zatím jen 0,9 mld. Kč prostředky určené na krytí výdajů na společné programy EU a ČR v rámci programového období 2014-2020.

Příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství **na krytí výdajů Společné zemědělské politiky** zatím dosáhly 27,3 mld. Kč (v 1.-3. čtvrtletí roku 2015 to bylo 30,2 mld. Kč). Z této částky bylo 22,2 mld. Kč určeno na Přímé platby zemědělcům, dalších 4,6 mld. Kč na Program rozvoje venkova a 0,5 mld. Kč na Společnou organizaci trhu.

Převody z rezervních fondů do příjmů organizačních složek státu zatím dosáhly 1,8 mld. Kč, což je o 0,5 mld. Kč více než ve stejném období roku 2015.

K převodu prostředků z privatizačního účtu do příjmů kapitoly VPS určených na krytí deficitu důchodového systému zatím nedošlo (rozpočet 11,7 mld. Kč).

Nedaňové příjmy zatím dosáhly **24,3 mld. Kč**, což je o 0,7 mld. Kč méně než ve stejném období roku 2015. Jak již bylo popsáno výše, meziroční srovnání je v roce 2016 zkresleno tím, že již nejsou rozpočtovány úrokové příjmy kapitoly Státní dluh související s řízením likvidity státní pokladny. Dle novely rozpočtových pravidel je možné tyto příjmy vzájemně započíst s výdaji souvisejícími s dluhovou službou. Za 9 měsíců roku 2015 dosáhly tyto příjmy výše 6,4 mld. Kč.

Na plnění nedaňových příjmů se nejvíce podílely **příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem** ve výši 11,0 mld. Kč. Hlavní důvod jejich meziročního poklesu o 4,7 mld. Kč je popsán v předchozím odstavci. Bez tohoto vlivu by příjmy v rámci tohoto seskupení meziročně vzrostly, zejména díky příjmům kapitoly Český telekomunikační úřad. Mimo standardní příjmy vyplývající ze správy kmitočtového spektra (ve výši 1,0 mld. Kč) a ze správy čísel (ve výši 0,1 mld. Kč) vykázala kapitola mimořádný příjem za přiděl rádiových kmitočtů společnosti O2 ve výši 0,4 mld. Kč, což odpovídalo výši dané rozpočtem. Příjmy z aukce za neprodané kmitočty z roku 2013 plánované ve výši 0,9 mld. Kč nakonec dosáhly 2,6 mld. Kč.

V rámci odvodů přebytků organizací s přímým vztahem vykázala kapitola VPS příjem ve výši 2,7 mld. Kč z přebytku vzniklého z provozu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání za rok 2015, který do státního rozpočtu roku 2016 odvedly obě pověřené pojišťovny Kooperativa a Česká pojišťovna dle § 205d) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Vykázaný přebytek byl v porovnání s přebytkem odvedeným v roce 2015 o 0,5 mld. Kč vyšší a znamenal plnění rozpočtu na 136,0 %. V průběhu ledna až září 2016 došlo na základě usnesení vlády č. 110/2016 k převodu finančních prostředků státního podniku Řízení letového provozu České republiky do příjmů kapitoly Ministerstvo dopravy ve výši 130 mil. Kč (rozpočet činil 100 mil. Kč). Ostatní plánované odvody ze státních podniků zatím neproběhly.

Soudní poplatky zatím dosáhly 0,9 mld. Kč a příjmy z pronájmu pozemků a ostatních nemovitostí 0,7 mld. Kč. Příjmy z podílů na zisku a dividend zatím dosáhly 0,6 mld. Kč a byly tvořeny zejména příjmy kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu z dividend od ČEPS, a.s., ve výši 513 mil. Kč a také příjmy kapitoly OSFA z dividend ve výši 119 mil. Kč inkasované na základě majetkové účasti státu u ČEZ a.s. (75 mil. Kč), u E.ON AG (37 mil. Kč) a u KORADO a.s. (7 mil. Kč). Výnosy z finančního investování na Jaderném účtu v téže kapitole dosáhly 340 mil. Kč.

Přijaté sankční platby a vratky transferů dosáhly 8,5 mld. Kč, což představovalo meziroční růst o 4,2 mld. Kč. Výrazný růst ovlivnilo zejména podseskupení „přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let“. Jejich výše 5,9 mld. Kč znamenala vyšší příjmy o 3,7 mld. Kč. Růst těchto příjmů ovlivnily především vratky nevyužitých prostředků souvisejících s dotacemi na obnovitelné zdroje energie do kapitoly VPS ve výši 4,0 mld. Kč (z toho 3,8 mld. Kč bylo od operátora trhu OTE, a.s.). V rámci této kapitoly se dále jednalo hlavně o vratky dotací poskytnutých územním samosprávným celkům v celkové výši 0,6 mld. Kč a vratky dotací příspěvkovým a podobným organizacím v celkové výši 0,4 mld. Kč. Další 0,3 mld. Kč představoval příjem kapitoly Ministerstvo práce a sociálních

věcí, kde se jednalo především o vratky sociálních dávek či o vratky prostředků, které byly pracovišti Úřadu práce ČR poskytnuty při platební neschopnosti zaměstnavatelů.

Přijaté sankční platby dosáhly 2,6 mld. Kč a meziročně vzrostly o 0,5 mld. Kč. Z této částky vykázala ve svých příjmech nejvíce kapitola Ministerstvo financí, a to 2,2 mld. Kč. Z toho 1,8 mld. Kč tvořil příjem GŘC, což je meziročně o 1,2 mld. Kč více. Mimo standardní příjmy z pokut a ostatních sankčních plateb se zde výrazně projevilo to, že Celní správa ČR vybírá a vymáhá i sankční platby uložené správními orgány v rámci dělené správy - v uplynulém období Úřad na ochranu hospodářské soutěže uložil, mimo jiné, dvě pokuty okolo půl miliardy Kč, které byly prostřednictvím Celní správy ČR uhrazeny. Další 0,4 mld. Kč představoval příjem GŘR, kde se jednalo z velké části o sankční platby vyplývající z porušení rozpočtové kázně.

Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy dosáhly 2,5 mld. Kč, což představovalo plnění rozpočtu po změnách na 105,9 % a meziroční růst o 0,2 mld. Kč.

Největší část tohoto seskupení tvoří „ostatní nedaňové příjmy“ ve výši 2,0 mld. Kč. V rámci kapitoly VPS (0,5 mld. Kč) se jedná o odvody státní podpory penzijního připojištění a odvody státní podpory ke stavebnímu spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro její přiznání. Patří sem i např. náhrady za náklady správního a soudního řízení u kapitoly Ministerstvo spravedlnosti (0,5 mld. Kč).

Do této skupiny příjmů patří i dobrovolné pojistné na důchodové a nemocenské pojištění vybírané orgány správy sociálního zabezpečení. Dosáhly 280 mil. Kč (133 mil. Kč + 148 mil. Kč) a byly plněny na 93,5 %. Příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům (zejména se týká příjmů z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů) činily 101 mil. Kč. Poplatky za udržování českého a evropského patentu v platnosti dosáhly 115 mil. Kč.

Na **přijatých splátkách půjčených prostředků** ve výši 1,1 mld. Kč se nejvíce podílely 2 splátky ze strany VZP ve prospěch příjmů kapitoly Ministerstvo zdravotnictví v celkové výši 0,5 mld. Kč. Jednalo se o třetí a čtvrtou splátku z 1 mld. Kč půjčené VZP na základě usnesení vlády č. 882/2013 (v roce 2015 bylo splaceno 0,5 mld. Kč). Splátky půjček od podnikatelských subjektů ve výši 0,3 mld. Kč byly tvořeny zejména příjmy kapitoly Ministerstvo financí v souvislosti s převzetím agendy po ČKA (necelých 0,3 mld. Kč) a také příjmy kapitoly OSFA od společností Mitas, a.s. (9 mil. Kč; dalších 14 mil. Kč směřovalo ze stejného titulu do příjmů kapitoly VPS). Splátky půjčených prostředků ze zahraničí dosáhly 185 mil. Kč, což představuje meziroční růst o 9 mil. Kč. Splátky půjčených prostředků od vysokých škol dosáhly stejně jako v minulém roce 88 mil. Kč.

Příjmy sdílené z EU dosáhly 1,3 mld. Kč. Jsou z velké části tvořeny (1,2 mld. Kč) podílem na clech s meziročním poklesem o 0,3 mld. Kč, který byl ovlivněn metodickou změnou. Do února 2016 byly odvody podílu na clech do státního rozpočtu realizovány ve výši zálohy a roční vyúčtování bylo realizováno podle skutečnosti v únoru následujícího roku. Od března 2016 došlo k výpočtu odvodů podle skutečnosti a v souvislosti s tím i k dvouměsíčnímu posunu odvodu podílu na clech do státního rozpočtu, tj. odvod za březen byl realizován až v květnu, odvod za duben v červenci atd. To znamená, že v průběhu ledna až září 2016 bylo realizováno pouze sedm odvodů místo devíti.

Kapitálové příjmy ve výši **4,9 mld. Kč** a s meziročním poklesem o 0,2 mld. Kč byly tvořeny zejména příjmy z prodeje dlouhodobého majetku ve výši 4,8 mld. Kč. Jejich výši ovlivnily zejména příjmy z prodeje emisních povolenek vykázané v kapitole Ministerstvo životního prostředí. Dosáhly 2,3 mld. Kč, což je o 0,1 mld. Kč více než 1.-3. čtvrtletí roku 2015. Dalších 1,7 mld. Kč tvořil výnos z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí, což bylo meziročně o 0,2 mld. Kč méně. Z toho 1,0 mld. Kč se týkalo kapitoly Ministerstvo zemědělství (souvislost s činností Státního pozemkového úřadu), dále 0,5 mld. Kč kapitoly Ministerstvo financí (souvislost s činností Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových) a 0,2 mld. Kč kapitoly Ministerstvo obrany. Dalších 0,7 mld. Kč tvořily příjmy kapitoly

Ministerstvo obrany z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku – především příjem z prodeje letadel L159 do Iráku.

Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku meziročně klesly o téměř 1,0 mld. Kč. Tento pokles byl ovlivněn tím, že v roce 2015 došlo k poslední části úhrady za prodej majetkové účasti státu ve společnosti Arcelor Mittal Ostrava ve výši 966 mil. Kč na základě usnesení vlády č. 968/2009, o převodu výnosů z prodeje majetkových účastí, převzatých Ministerstvem financí po ukončení činnosti ČKA, do státních finančních aktiv.

3. Výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 400/2015 Sb.¹ stanoví **výdaje** státního rozpočtu na rok 2016 v celkové výši **1 250,9 mld. Kč**, z toho 92,9 mld. Kč má být kryto prostředky z rozpočtu Evropské unie. Proti schválenému rozpočtu roku 2015 jsou tyto výdaje vyšší o 2,7 % (o 32,4 mld. Kč). **Běžné výdaje** jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2016 zahrnuty v objemu **1 172,3 mld. Kč** při předpokládaném meziročním růstu o 2,6 % (o 29,7 mld. Kč), **kapitálové výdaje** v objemu **78,5 mld. Kč** při meziročním plánovaném růstu o 3,6 % (o 2,7 mld. Kč). Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými v roce 2015 jsou celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2016 nižší o 3,6 % (téměř o 46,5 mld. Kč); běžné výdaje jsou vyšší o 4,5 % (téměř o 50,7 mld. Kč) a kapitálové výdaje nižší o 55,3 % (o 97,1 mld. Kč).

Mandatorní výdaje, které stát hradí na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv, jsou ve schváleném státním rozpočtu na rok 2016 zahrnuty ve výši téměř **707,8 mld. Kč**, tj. 56,6 % z celkových rozpočtovaných výdajů (v porovnání se schváleným rozpočtem roku 2015 dochází ke snížení tohoto podílu o 1,9 p.b. a zvýšení o 3,6 p.b. než ve skutečných výdajích roku 2015). Meziročně se tyto výdaje mají snížit o 0,7 % (téměř o 5,2 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2015 a zvýšit o 2,9 % (o 20,0 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2015. Z celku **mandatorní sociální výdaje** jsou ve státním rozpočtu plánovány v částce **594,0 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 0,7 % (o 4,2 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného státního rozpočtu roku 2015, resp. o 2,2 % (o 12,8 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2015. Tyto sociální výdaje mají odčerpat 50,3 % celkovým rozpočtem stanovených příjmů a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2016 se podílet 47,5 %. Z ostatních mandatorních výdajů jsou ve schváleném státním rozpočtu objemově největší výdaje na dluhovou službu 52,3 mld. Kč, výdaje na odvody do rozpočtu Evropské unie 40,5 mld. Kč, příspěvek na podporu stavebního spoření 4,9 mld. Kč, na podporu exportu 4,5 mld. Kč, výdaje na úhradu státních záruk a negarantovaných úvěrů s.o. Správa železniční a dopravní cesty 1,9 mld. Kč, atd. Další prostředky nutné pro zajištění provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu, vybrané neinvestiční nákupy a související výdaje, jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 67,3 mld. Kč.

Transfery veřejným rozpočtům územní úrovně jsou rozpočtem stanoveny ve výši 128,9 mld. Kč, dotace státním fondům ve výši 72,6 mld. Kč (bez dotací na činnost SZIF), transfery podnikatelským subjektům 58,3 mld. Kč, transfery neziskovým a podobným organizacím 10,4 mld. Kč, transfery příspěvkovým a podobným organizacím 64,0 mld. Kč, atd.

K 30. září 2016 byl **rozpočet výdajů navýšen o 2,3 mld. Kč na téměř 1 253,2 mld. Kč**. Jednalo se o souvztažné zvýšení rozpočtu příjmů a výdajů na základě zmocnění ministra financí daného § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, **beze změny salda hospodaření státního rozpočtu**. Z celkového navýšení připadlo 1,7 mld. Kč na Ministerstvo životního prostředí, 496,6 mil. Kč na Ministerstvo dopravy, 40,9 mil. Kč na Ministerstvo práce a sociálních věcí, atd. **Povoleno překročení výdajů** podle § 23 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., které není zahrnuto v rozpočtu po změnách a kterým se změní schodek státního rozpočtu a financující položky, v souvislosti s převodem finančních prostředků fondu zakladatele státního podniku Řízení letového provozu ČR do státního rozpočtu, podle § 19 odst. 4 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, dle UV č. 110/2016, činilo 29,7 mil. Kč u kapitoly Ministerstvo dopravy.

¹ Zákon č. 400/2015 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2016.

Tabulka č. 5: Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2016 (v mld. Kč)

VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	2015		2016				Index skutečnost 2016/2015 7=5:1	Rozdíl skutečnost 2016-2015 8=5-1
	Skutečnost leden-září	% plnění SR za leden-září	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost leden-září	% plnění SR za leden-září		
	1	2	3	4	5	6=5:4		
VÝDAJE celkem	911,31	71,9	1 250,86	1 253,15	882,94	70,5	96,9	-28,38
běžné výdaje	822,78	71,8	1 172,34	1 167,65	831,33	71,2	101,0	8,5481
v tom:								
Platy a podobné a související výdaje	67,66	65,9	109,28	110,44	70,25	63,6	103,8	2,59
Neinvestiční nákupy a související výdaje	86,42	65,6	121,81	118,22	75,41	63,8	87,3	-11,01
z toho:								
úroky a ost. finanční výdaje kap. Státní dluh	47,40	74,4	52,29	47,07	38,10	80,9	80,4	-9,31
výdaje na realizaci záruk	0,71	32,1	1,94	1,92	0,65	33,9	92,0	-0,06
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	27,62	73,1	51,70	51,06	26,25	51,4	95,0	-1,37
Neinvestiční transfery neziskovým a pod.organizacím	9,02	87,7	9,33	10,79	9,33	86,5	103,5	0,31
Neinv. trans. fondům soc. a zdrav. pojištění (VPS)	45,84	73,7	63,06	63,06	46,82	74,2	102,1	0,97
Neinvestiční transfery státním fondům	23,26	46,4	44,21	43,97	24,32	55,3	104,5	1,06
z toho: neinvestiční transfery SZIF	13,23	38,9	34,05	33,98	19,15	56,4	144,7	5,92
Neinv. transfery veř. rozpočtům územní úrovně	97,44	83,1	124,80	126,40	101,11	80,0	103,8	3,67
Neinv. transfery příspěvkovým a pod. org	48,27	84,7	54,94	57,98	48,33	83,4	100,1	0,06
Sociální dávky*)	372,41	73,2	515,83	510,37	382,85	75,0	102,8	10,44
z toho:								
dávky důchodového pojištění	288,65	73,8	400,98	396,13	297,27	75,0	103,0	8,62
podpory v nezaměstnanosti	6,46	61,3	7,48	7,46	6,39	85,7	98,9	-0,07
dávky nemocenského pojištění	18,23	75,8	24,73	24,73	19,88	80,4	109,1	1,65
dávky státní sociální podpory a pěstounské péče	28,27	71,5	39,38	39,33	28,38	72,2	100,4	0,11
dávky sociální péče**)	25,26	71,2	35,55	35,00	25,40	72,6	100,6	0,14
zvl. soc. dávky příslušníkům ozbrojených sil	5,53	68,3	7,71	7,68	5,49	71,5	99,3	-0,04
Státní příspěvek na důchodové připojištění	5,12	65,6	7,20	7,20	5,10	70,9	99,7	-0,01
Státní příspěvek na podporu stavebního spoření	4,45	85,5	4,90	4,90	4,15	84,8	93,5	-0,29
Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu EU	24,96	64,2	40,50	40,50	24,81	61,3	99,4	-0,15
Ostatní běžné výdaje ***)	10,32	60,0	24,77	22,76	12,60	55,4	122,1	2,28
kapitálové výdaje	88,53	73,6	78,52	85,50	51,60	60,4	58,3	-36,92
v tom:								
Investiční nákupy a související výdaje	6,46	47,4	11,12	11,93	4,92	41,2	76,2	-1,54
Investiční transfery podnikatelským subjektům	25,34	80,1	6,59	7,00	9,06	129,5	35,8	-16,28
Investiční transfery státním fondům	16,56	106,1	29,19	29,44	10,17	34,5	61,4	-6,39
z toho: investiční transfery SFDI	12,43	132,5	25,91	26,08	9,87	37,9	79,4	-2,56
Investiční transfery veřej. rozpočtům územní úrovně	26,14	74,3	4,06	5,92	18,05	304,9	69,1	-8,09
Investiční transfery příspěvkovým a pod.organizacím	11,57	92,9	9,02	9,55	6,26	65,5	54,1	-5,32
Ostatní kapitálové výdaje ***)	2,45	20,8	18,55	21,67	3,15	14,5	128,3	0,69

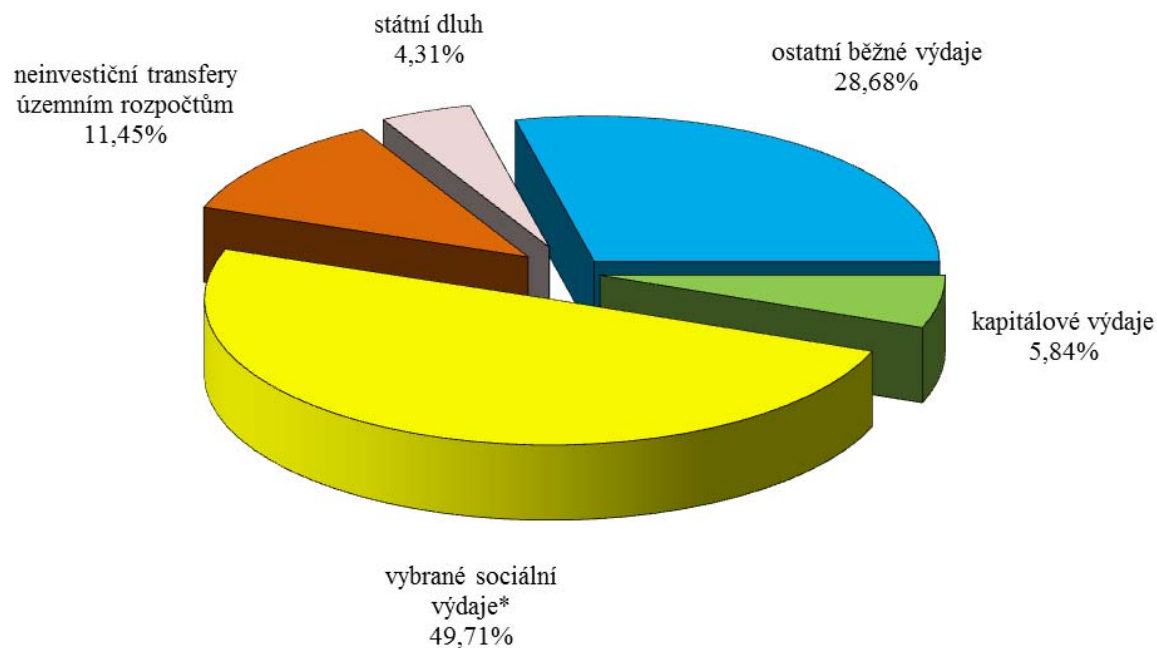
*) pouze položka rozpočtové skladby 5410 „sociální dávky“, bez souvisejících výdajů (např. poštovné)

***) dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách

****) dopočet do celku

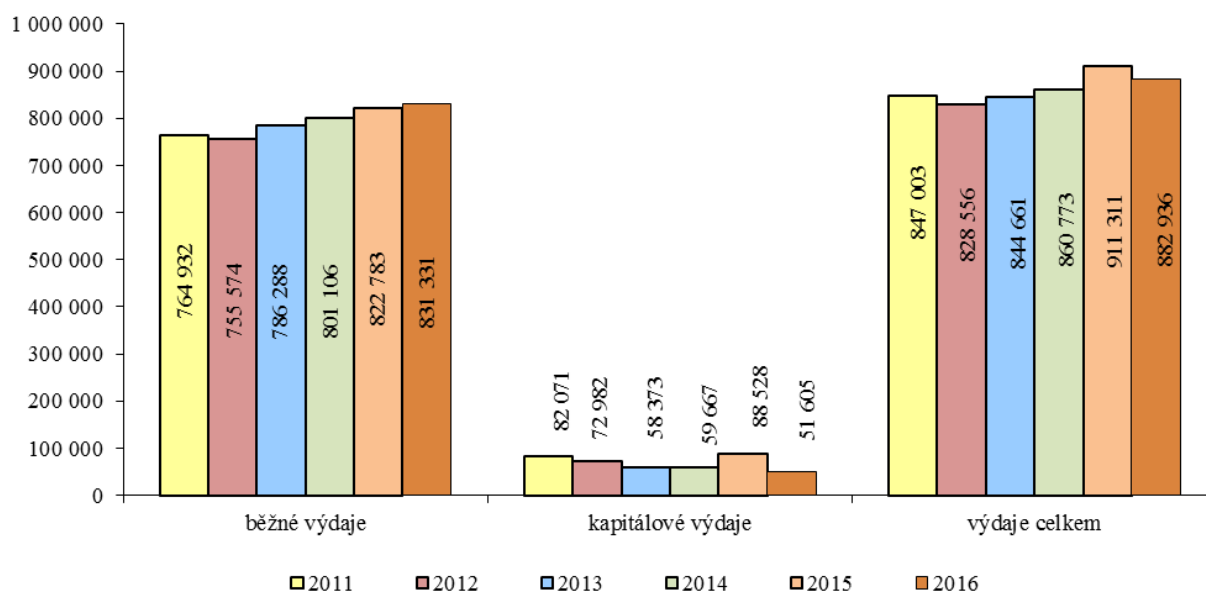
Výdaje za 1. až 3. čtvrtletí 2016 dosáhly celkem 882,9 mld. Kč, tj. 70,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním snížení o 3,1 % (o 28,4 mld. Kč). U běžných výdajů se jednalo o meziroční navýšení o 1,0 % (o 8,5 mld. Kč), kapitálové výdaje se meziročně snížily celkem o 41,7 % (o 36,9 mld. Kč). Celkem bylo čerpáno o 56,9 mld. Kč pod 3čtvrtletní alikvotou rozpočtu po změnách, v 1.–3. čtvrtletí 2015 to bylo o 38,9 mld. Kč pod alikvotou rozpočtu po změnách při 71,9 % plnění.

Graf č. 7: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2016

*viz pozn. pod čarou č. 2

Graf č. 8: Čerpání výdajů celkem v 1. až 3. čtvrtletí let 2011 až 2016 (v mil. Kč)

3.1. Běžné výdaje

Běžné výdaje ve výši **831,3 mld. Kč** byly čerpány na 71,2 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 1,0 % (o 8,5 mld. Kč), proti alikvotě rozpočtu po změnách byly nižší o 44,4 mld. Kč. Z celku 52,8 %, tj. **438,9 mld. Kč**, směřovalo **do sociální oblasti**².

Sociální dávky³ dosáhly celkem téměř **382,9 mld. Kč**, tj. 75,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 2,8 % (o 10,4 mld. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2016 jsou zahrnuty v celkové výši 515,8 mld. Kč, při meziročním navýšení o 0,2 % (o 3,2 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2015 a o 1,9 % (o 9,4 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2015. Stanovení rozpočtu sociálních dávek je ovlivněno systémovými změnami sociální legislativy v minulých letech s trvalým úsporným efektem, popř. následnými kroky, které měly za následek zmírnění podmínek nároku na tyto dávky (např. úpravy v nemocenském pojištění, důchodovém systému, v oblasti podpor v nezaměstnanosti, atd.). Dále od 1.1.2016 došlo ke zvýšení platby státu za státní pojištěnce do systému veřejného zdravotního pojištění a navýšení měsíční platby za jednoho pojištěnce o 25 Kč (z 845 Kč na 870 Kč).

Největší objem z celkových sociálních dávek (77,6 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které dosáhly **297,3 mld. Kč**, tj. 75,0 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 3,0 % (o 8,6 mld. Kč). Z celku 81,4 % (241,9 mld. Kč) činily důchody starobní. Schválený rozpočet dávek důchodového pojištění na rok 2016 ve výši 401,3 mld. Kč (pododdíl 411) předpokládá meziroční růst o 1,7 % (o 6,5 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2015, proti skutečnosti roku 2015 předpokládá zvýšení o 1,5 % (o 5,8 mld. Kč). Valorizace důchodů v roce 2015 byla jednorázově vyšší oproti standardním podmínkám, které jsou stanoveny zákonem č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, s cílem kompenzovat důchodcům částečně sníženou valorizaci v letech 2013 a 2014 (zákon č. 314/2012 Sb., který omezil zvýšení vyplácených důchodů tak, že místo 100 % růstu spotřebitelských cen se zohlednila pouze 1/3 jejich růstu). Od ledna 2015 platí, že při valorizaci bude zohledněn 100 % růst spotřebitelských cen a 1/3 růstu mezd. Zvýšení průměrného starobního důchodu tak činilo 200 Kč, což představovalo zvýšení důchodu o 1,8 % celkem. V roce 2016 činí zvýšení průměrného starobního důchodu 40 Kč s předpokládaným dopadem 1,3 mld. Kč na státní rozpočet. Mimořádným opatřením vlády se v únoru 2016 vyplatil spolu s důchodem (ke všem druhům důchodu) jednorázový příspěvek ve výši 1 200 Kč s dopadem 3,5 mld. Kč na státní rozpočet. Základní výměra důchodů se i nadále stanoví tak, aby odpovídala 9 % průměrné mzdy. Vyhláška č. 244/2015 Sb. upravuje pro rok 2016 mj. výši základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu na 2 440 Kč (navýšení o 40 Kč). Kromě uvedeného se na výši rozpočtu projevuje mj. vliv růstu příjmů, z nichž jsou důchody vyměřovány, mění se mezigenerační struktura důchodců a předpokládaný nárůst počtu důchodců. K 30.9.2016 byl rozpočet dávek důchodového pojištění snížen celkem o 4,85 mld. Kč v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí, rozpočet kapitol Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo vnitra zůstal nezměněn. Záloha České pošty na výplatu důchodů počátkem října činila dalších 1,4 mld. Kč, poštovné 220,6 mil. Kč.

Dávky nemocenského pojištění byly vyplaceny ve výši **19,9 mld. Kč**, tj. 80,4 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 9,1 % (téměř o 1,7 mld. Kč). Z toho 12,9 mld. Kč činila dávka „nemocenské“ a téměř 6,1 mld. Kč peněžitá pomoc v mateřství. Schválený rozpočet

² Sociální dávky, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, výdaje na insolventnost, státní příspěvek na penzijní připojištění, výdaje na sociální důsledky restrukturalizace hnědouhelného průmyslu.

³ Položka rozpočtové skladby 5410 - dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče (dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým občanům, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách), podpory v nezaměstnanosti, ostatní dávky včetně zvláštních sociálních dávek příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru.

dávek nemocenského pojištění na rok 2016 je v pododdílu 412 stanoven ve výši 24,7 mld. Kč, tj. o 2,8 % (o 671,0 mil. Kč) více proti schválenému rozpočtu roku 2015 a o 1,7 % (o 403,3 mil. Kč) více proti skutečnosti 2015. Navýšení rozpočtu i skutečnosti ovlivňuje zejména to, že od 1.1.2014 se nemocenské vyplácí opětovně od 15. dne nemoci (karantény), nikoliv od 22. dne nemoci (karantény) – týkalo se let 2012 a 2013. Dalším faktorem ovlivňujícím výši těchto dávek je růst mezd, od kterých se jejich výše odvíjí, vývoj nemocnosti, počet pojištěnců, atd.

Dávky státní sociální podpory⁴ poskytované podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a **dávky pěstounské péče**⁵ poskytované podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, byly čerpány v celkové výši **28,4 mld. Kč**, tj. 72,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 0,4 % (o 113,8 mil. Kč). Z dávek státní sociální podpory (26,5 mld. Kč) největší objem představoval rodičovský příspěvek 17,0 mld. Kč, příspěvek na bydlení 7,0 mld. Kč a přídavek na dítě 2,2 mld. Kč; dávky pěstounské péče dosáhly 1,9 mld. Kč. Ve schváleném rozpočtu jsou tyto dávky v pododdílech 413 a 414 stanoveny ve výši 40,1 mld. Kč, tj. o 0,3 % (o 110,0 mil. Kč) méně než stanovil schválený rozpočet roku 2015. Proti skutečnosti 2015 jsou plánované výdaje vyšší o 4,9 % (o 1,9 mld. Kč). Řada dávek státní sociální podpory je stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum a neprobíhají jejich automatické valorizace. Rodičovský příspěvek představuje 57,0 % schváleného rozpočtu uvedených dávek a nárok na jeho čerpání má rodič při splnění příslušných podmínek do vyčerpání částky 220 tis. Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. Od 1.1.2015 došlo ke změně nároku na porodné, a to tak, že nárok na porodné má rodina, které se narodilo první nebo druhé živé dítě a jejíž příjem je nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Výše porodného činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě, při narození druhého živého dítěte je to 10 000 Kč. Zůstává zúžen okruh osob, které mají za určených podmínek nárok na pohřebné 5 000 Kč. Vyšší tempo růstu vykazuje příspěvek na bydlení⁶ spojený s růstem počtu osob s nízkými příjmy a s růstem nákladů na bydlení. Počet vyplacených příspěvků na bydlení narůstá i v souvislosti s přesunem klientů ÚP ČR z doplatku na bydlení do příspěvku na bydlení, resp. k souběhu obou dávek, a dále s přesunem klientů z nevyhovujícího bydlení (ubytovacích zařízení) do bytů. Závislý na výši životního minima je zejména přídavek na dítě, jako základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi s příjmem do 2,4násobku životního minima, a to ve třech výších podle věku dítěte. Částka životního a existenčního minima zůstává stejná jako v roce 2015, např. měsíční částka životního minima u jednotlivce činí 3 410 Kč, u osoby, která je považována jako první v pořadí, 3 140 Kč, atd.; existenční minimum činí 2 200 Kč měsíčně. Vyšší dynamiku růstu vykazují dávky pěstounské péče vzhledem ke zvýšení jejich nominální výše přijaté novelou zákona č. 359/1999 Sb. Související výdaje dosáhly dalších 431,0 mil. Kč, z toho 69,5 mil. Kč poštovné, 265,8 mil. Kč povinné sociální pojištění a 95,7 mil. Kč povinné zdravotní pojištění pěstounů.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce **6,4 mld. Kč**, tj. 85,7 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 1,1 % (o 71,2 mil. Kč). Tuto dávku pobíralo téměř 85,8 tis. uchazečů o zaměstnání, tj. 22,7 % všech uchazečů vedených v evidenci (v září 2015 to bylo 19,6 %). Výše výdajů na podpory v nezaměstnanosti závisí na celkové míře nezaměstnanosti, na jejím vývoji v souvislosti s hospodářským stavem země a s růstem mezd, který je základem pro výpočet podpory. Schválený státní rozpočet stanoví v pododdílu

⁴ Přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné.

⁵ Od 1.1.2013 dávky pěstounské péče přestávají být dávkami státní sociální podpory, jejich právní úpravu obsahuje zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů; o dávkách pěstounské péče rozhodují a vyplácejí je pobočky Úřadu práce ČR.

⁶ Nařízení vlády č. 395/2015 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2016 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení. Toto Nařízení vlády oproti roku 2015 mírně zvýšilo normativní náklady na bydlení, tj. max. částky uznatelných nákladů pro příspěvek na bydlení a obdobných nákladů spojených s vlastnickou nebo družstevní formou bydlení a nákladů na bydlení v případech hodných zvláštního zřetele pro doplatek na bydlení.

421 výdaje na tuto dávku pro rok 2016 ve výši 7,5 mld. Kč, tj. o 31,8 % (o 3,5 mld. Kč) méně, než stanovil rozpočet roku 2015, resp. o 9,7 % (o 803,4 mil. Kč) méně proti skutečným výdajům v roce 2015. Kromě vyplacených podpor bylo v této oblasti vydáno 24,9 mil. Kč na nákup služeb (např. 23,8 mil. Kč na služby pošt).

Tabulka č. 6: Vývoj nezaměstnanosti

	září 2011	září 2012	září 2013	září 2014	září 2015	prosinec 2015	březen 2016	červen 2016	září 2016
podíl nezaměstnaných osob v %	6,3	6,6	7,6	7,3	6,0	6,2	6,1	5,2	5,2
nezaměstnanost v tis. osob	475,1	493,2	557,1	529,1	441,9	453,1	443,1	384,3	378,3
volná pracovní místa v tis.	39,8	40,8	41,4	56,6	108,6	102,5	117,3	133,9	141,0

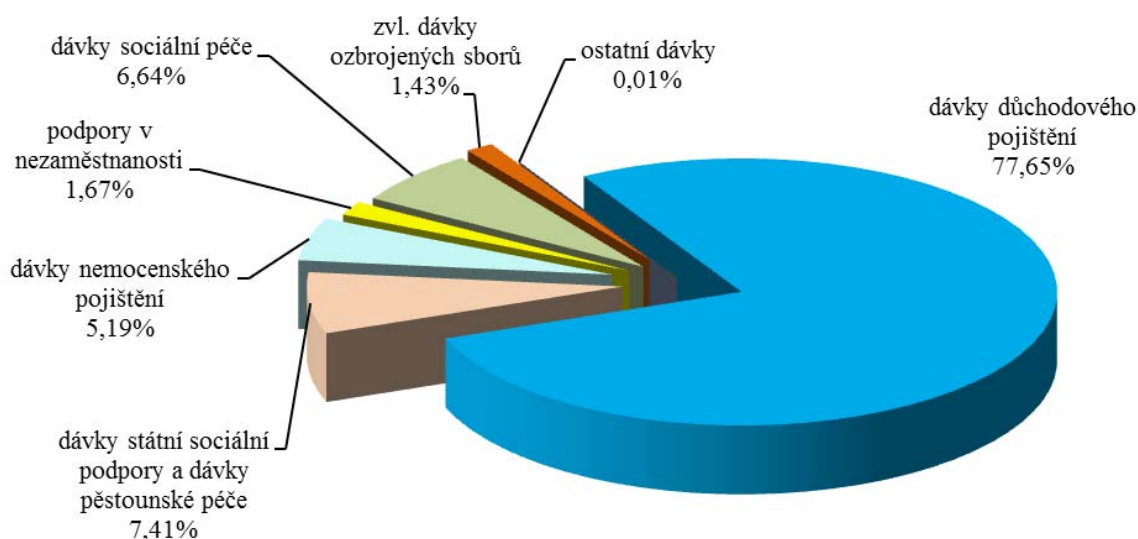
Pramen: MPSV

Od roku 2013 se jako ukazatel nezaměstnanosti vykazuje „podíl nezaměstnaných osob“, který porovnává počet uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 64 let ke všem obyvatelům ve stejném věku (do konce roku 2012 publikovaná míra registrované nezaměstnanosti poměřovala počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce ČR k počtu ekonomicky aktivních osob). **Podíl nezaměstnaných osob** k 30.9.2016 činil **5,2 %**, ke stejnému datu evidoval Úřad práce ČR 378,3 tis. uchazečů o zaměstnání, z toho 359,3 tis. dosažitelných uchazečů, a 141,0 tis. volných pracovních míst. Vyšší nebo stejný podíl nezaměstnaných než republikový průměr vykázalo 33 okresů – nejvyšší okres Most a Karviná (shodně 10,6 %), Ostrava-město 9,4 %, Ústí nad Labem 9,3 %, Chomutov 8,9 %, Bruntál 8,7 %, Děčín 7,7 %, atd. Nejnižší podíl nezaměstnaných vykázaly okresy Rychnov nad Kněžnou a Praha-východ (shodně 1,9 %), Jindřichův Hradec 2,6 %, Benešov a Jičín (shodně 2,8 %), Mladá Boleslav, Pelhřimov a Písek (shodně 3,0 %), Prachovice 3,1 %, atd.

Dávky sociální péče byly k 30.9.2016 čerpány v celkové výši **25,4 mld. Kč**, tj. 72,6 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 0,6 % (o 141,2 mil. Kč). Z celku dávky pomoci v hmotné nouzi dosáhly téměř 7,1 mld. Kč, dávky pro osoby se zdravotním postižením 1,5 mld. Kč a příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách 16,8 mld. Kč. Výdaje na služby pošt dosáhly dalších 143,9 mil. Kč. Ve státním rozpočtu na rok 2016 jsou dávky sociální péče zahrnuty v částce 35,7 mld. Kč, tj. o 0,1 % (o 51,6 mil. Kč) více než stanovil schválený rozpočet roku 2015. Proti skutečnosti 2015 je rozpočet na tyto dávky o 5,7 % (o 1,9 mld. Kč) vyšší. Z celku na rozpočet dávek pomoci v hmotné nouzi na rok 2016 připadá 11,7 mld. Kč (pododdíl 417), na rozpočet dávek osobám se zdravotním postižením 2,2 mld. Kč (pododdíl 418) a na rozpočet příspěvku na péči na § 4195 částka 21,8 mld. Kč.

Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy vnitra, obrany, financí, spravedlnosti a GIBS, činily **5,5 mld. Kč**, tj. 71,5 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 0,7 % (o 40,6 mil. Kč). Z celku činil výsluhový příspěvek 5,2 mld. Kč, odchodné 245,0 mil. Kč, odbytné 32,4 mil. Kč, atd. Tyto dávky jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 7,7 mld. Kč při meziročním snížení o 5,2 % (o 423,6 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2015 a o 5,3 % (386,9 mil. Kč) více než činila skutečnost roku 2015.

Graf č. 9: Sociální dávky v 1. až 3. čtvrtletí 2016

Na **platbu státu na veřejné zdravotní pojištění** za vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištěnce), připadá **46,8 mld. Kč**, tj. 74,2 % rozpočtu při meziročním navýšení o 2,1 % (o 973,1 mil. Kč). Schválený státní rozpočet téměř 63,1 mld. Kč je proti rozpočtu roku 2015 navýšen o 1,4 % (o 877,0 mil. Kč) zejména v souvislosti se zvýšením vyměřovacího základu pro tuto platbu z 6 259 Kč na 6 444 Kč (od 1.1.2016) a z něj odvozené měsíční platby státu z 845 Kč za osobu na 870 Kč za osobu. Proti skutečnosti roku 2015 se tyto výdaje mají zvýšit o 3,5 % (o 2,1 mld. Kč).

Státní příspěvek účastníkům doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění poskytnutý v 1. až 3. čtvrtletí roku 2016 dosáhl **5,1 mld. Kč**, tj. 70,9 % rozpočtu, při meziročním snížení o 0,3 % (o 13,7 mil. Kč). Schválený státní rozpočet 7,2 mld. Kč počítá se snížením výdajů o 7,7 % (o 600,0 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2015, proti skutečnosti roku 2015 naopak se zvýšením o 5,6 % (o 382,7 mil. Kč).

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele jsou poskytovány podle zákona č. 118/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, na úhradu mezd zaměstnanců místo zaměstnavatele při jeho platební neschopnosti, na odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění a na odvod daně z příjmu za zaměstnance. V 1. až 3. čtvrtletí roku 2016 dosáhly **181,9 mil. Kč**, tj. 45,5 % rozpočtu po změnách, meziročně se tyto výdaje snížily o 3,7 % (téměř o 7,1 mil. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2016 je schválena částka 400,0 mil. Kč, tj. stejně jako bylo schváleno v roce 2015 a o 74,3 % (o 170,5 mil. Kč) více než bylo v roce 2015 čerpáno.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován zaměstnavateli zaměstnávajícímu na chráněných pracovních místech více než 50 % zdravotně postižených osob z celkového počtu zaměstnanců, nejvýše však 8 800 Kč⁷, včetně povinných odvodů, za osobu a měsíc. Schválený rozpočet 4,7 mld. Kč je o 27,0 % (o 1,0 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2015, proti skutečnému čerpání v roce 2015 je vyšší o 8,8 % (o 379,9 mil. Kč). Vyplaceny byly **3,5 mld. Kč**, tj. 79,5 % rozpočtu po změnách, meziročně se tyto výdaje zvýšily o 13,4 % (o 416,8 mil. Kč).

⁷ Od 1. ledna 2016 došlo k navýšení z 8 000 Kč na 8 800 Kč.

Výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**⁸ činily **5,3 mld. Kč**, tj. 58,2 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 22,8 % (o 1,6 mld. Kč). Schválený rozpočet 9,5 mld. Kč (vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládá meziroční růst výdajů o 42,7 % (o 2,8 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2015 a snížení výdajů proti skutečnosti 2015 o 2,4 % (o 232,6 mil. Kč).

Ministerstvo financí na základě žádostí stavebních spořitelů přispělo na **státní podporu stavebního spoření 4,15 mld. Kč**, tj. 84,8 % rozpočtu. Meziroční pokles o 6,5 % (téměř o 291,2 mil. Kč) souvisí zejména s mírně se snižujícím zájmem o stavební spoření v souvislosti se změnou zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, kterou byla s účinností od 1.1.2011 snížena poskytovaná záloha státní podpory na 10 % z uspořené částky v příslušném kalendářním roce, maximálně však z částky 20 000 Kč, tj. maximálně 2 000 Kč, přičemž celkový součet záloh státní podpory ke všem smlouvám účastníka v příslušném kalendářním roce nesmí přesáhnout limit 2 000 Kč. Schválený rozpočet počítá s částkou 4,9 mld. Kč, tj. o 5,8 % (o 300,0 mil. Kč) méně než schválený rozpočet roku 2015.

Čerpání výdajů na **platy a podobné a související výdaje** ve výši **70,3 mld. Kč** představuje 63,6 % plnění rozpočtu po změnách (110,4 mld. Kč). Relativně nízké čerpání souvisí s posunem účtování těchto výdajů, kdy lednové platy jsou vypláceny v únoru atd. Meziročně tyto výdaje vzrostly o 3,8 % (o 2,6 mld. Kč). Schválený rozpočet 109,3 mld. Kč je o 8,9 % (o 8,9 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2015, proti skutečnému čerpání v roce 2015 je vyšší o 4,9 % (o 5,1 mld. Kč). Pokud jde o absolutní objem výdajů na platy a podobné a související výdaje (seskupení položek 50) nejvíce prostředků ve sledovaném období vyplatilo Ministerstvo vnitra, za ním následuje Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo obrany, Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zemědělství, Český úřad zeměměřický a katastrální a Ministerstvo zdravotnictví.

Neinvestiční nákupy a související výdaje byly čerpány ve výši **75,4 mld. Kč**, což představovalo 63,8 % rozpočtu po změnách (118,2 mld. Kč) a meziroční pokles o 12,7 % (o 11,0 mld. Kč). Schválený rozpočet 121,8 mld. Kč je o 10,4 % (o 14,1 mld. Kč) nižší než schválený rozpočet roku 2015, proti skutečnému čerpání v roce 2015 pak o 4,2 % (o 4,9 mld. Kč) vyšší. V absolutním vyjádření byly nejvíce čerpány výdaje na úroky a ostatní finanční výdaje (38,1 mld. Kč), na nákup služeb (16,9 mld. Kč), výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhradami a věcnými dary (6,8 mld. Kč), výdaje na „ostatní nákupy“ (4,7 mld. Kč), výdaje na nákup materiálu (3,6 mld. Kč), na nákup vody, paliv a energie (3,1 mld. Kč) a výdaje na poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry (2,3 mld. Kč). Na čerpání neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů se nejvíce podílely kapitoly Státní dluh (úroky státního dluhu), Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo financí a Ministerstvo zahraničních věcí.

Na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům bylo vynaloženo **26,2 mld. Kč**, tj. 51,4 % rozpočtu po změnách (51,1 mld. Kč) při meziročním poklesu o 5,0 % (o 1,4 mld. Kč). Schválený rozpočet (51,7 mld. Kč) je o 17,2 % (o 7,6 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2015, proti skutečnému čerpání v roce 2015 pak o 32,1 % (o 12,6 mld. Kč) vyšší. Na poskytnutých dotacích podnikatelům se nejvíce podílely kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zemědělství, Všeobecná pokladní správa, Technologická agentura ČR a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím dosáhly **9,3 mld. Kč**, tj. 86,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním navýšení o 3,5 % (o 312,4 mil. Kč). Z celku spolkům připadlo téměř 4,4 mld. Kč, církvím a náboženským společnostem 2,9 mld. Kč,

⁸ Výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR).

obecně prospěšným společnostem téměř 1,1 mld. Kč, atd. Rozpočet na rok 2016 je schválen ve výši 9,3 mld. Kč, tj. o 2,4 % (o 215,5 mil. Kč) více než v roce 2015, proti skutečnosti roku 2015 je nižší o 10,7 % (o 1,1 mld. Kč).

Státním fondům bylo převedeno celkem **24,3 mld. Kč neinvestičních prostředků**, tj. 55,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 4,5 % (téměř o 1,1 mld. Kč). Z celku Státní zemědělský intervenční fond (dále jen SZIF) obdržel více než 19,1 mld. Kč a Státní fond dopravní infrastruktury (dále jen SFDI) téměř 4,1 mld. Kč. Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2016 jsou neinvestiční transfery státním fondům zahrnuty v celkové částce 44,2 mld. Kč, z toho 77,0 % (34,0 mld. Kč) připadá SZIF (o 599,2 mil. Kč méně než stanovil schválený rozpočet roku 2015 pro tento fond a o téměř 6,6 mld. Kč více než činily skutečné výdaje SZIF v roce 2015). Mimo SZIF jsou do rozpočtu roku 2016 zahrnuty neinvestiční výdaje pro SFDI ve výši 9,2 mld. Kč, pro Státní fond kinematografie ve výši 801,8 mil. Kč a pro Státní fond rozvoje bydlení ve výši 118,6 mil. Kč.

V rámci běžných výdajů státního rozpočtu bylo **veřejným rozpočtům územní úrovně** převedeno **101,1 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 80,0 % rozpočtu po změnách při meziročním nárůstu o 3,8 % (téměř o 3,7 mld. Kč). Z toho převedlo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 5 záloh na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi na období leden až říjen 2016 ve výši 71,2 mld. Kč (v roce 2015 na stejné období to bylo 66,0 mld. Kč) a 3 čtvrtletní zálohy soukromým školám ve výši téměř 3,4 mld. Kč (3,1 mld. Kč v roce 2015). V rámci Rozvojového programu Zvýšení platů pracovníků regionálního školství od 1. září 2016 převedlo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy další 1,6 mld. Kč. Schválený rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně 124,8 mld. Kč předpokládá zvýšení výdajů o 20,7 % (o 21,4 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2015 a o 6,2 % (o 7,3 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2015. Celkový objem finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích, k rozpočtu hl.m. Prahy a rozpočtům krajů pro rok 2016 činí 9,4 mld. Kč. Z toho příspěvek na výkon státní správy k rozpočtům obcí 7,5 mld. Kč, k rozpočtu hl.m. Prahy 833,7 mil. Kč a k rozpočtům krajů téměř 1,1 mld. Kč. Dotace na vybraná zdravotnická zařízení obcím je stanovena na 21,7 mil. Kč. Tato dotace nebyla pro rok 2016, stejně jako pro rok 2015, valorizována. Do navrhovaného objemu byla promítnuta změna kapacit ve vybraných zdravotnických zařízeních (dětské domovy do tří let věku), kdy v současné době je příjemcem dotace město Plzeň, Liberec, Brno a Ostrava. Příspěvek na výkon státní správy byl pro rok 2016 navýšen oproti úrovni roku 2015 o 1 %. Do rozpočtu jsou promítnuty meziroční změny počtu obyvatel, dále je do příspěvku zapracován finanční dopad zákona č. 41/2015 Sb.⁹ a zákona č. 15/2015 Sb.¹⁰, atd. Pro každý krajský úřad ČR je navíc zahrnuto zvýšení příspěvku na výkon státní správy v souvislosti s novelizací některých zákonů v oblasti životního prostředí¹¹ o částku 1 435,7 tis. Kč. Z celkových účelových dotací poskytovaných mimo finanční vztah (115,4 mld. Kč) je ve schváleném rozpočtu 82,4 % (95,0 mld. Kč) určeno pro obce a kraje z rozpočtu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na dotace krajům zejména na tzv. přímé náklady pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi, dobrovolnými svazky obcí a soukromými zřizovateli (osobní výdaje: platy pedagogických

⁹ Zákon č. 41/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela přináší dopady v souvislosti se změnami kompetencí mezi obcemi s rozšířenou působností a pověřenými obecními úřady. Nově dochází k přesunu kompetencí na obce s rozšířenou působností.

¹⁰ Zákon č. 15/2015 Sb., o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů), kdy přenesenou působnost pro nově vzniklé obce vykonával do 30.6.2016 pověřený obecní úřad, do jehož správního obvodu nově vzniklá obec patřila a od 1.7.2016 budou vykonávat přenesenou působnost nově vzniklé obce.

¹¹ Změna zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů.

a nepedagogických pracovníků, pojistné a další související platby; ostatní přímé neinvestiční výdaje: učebnice, učební pomůcky, apod.).

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím dosáhly **48,3 mld. Kč**, tj. 83,4 % rozpočtu po změnách, resp. rozpočtu zvýšeného o 3,0 mld. Kč. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 0,1 % (o 56,9 mil. Kč). Z celku vysoké školy obdržely 27,0 mld. Kč, veřejné výzkumné instituce téměř 7,8 mld. Kč, příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím činily celkem 12,5 mld. Kč, atd. Schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím celkem 54,9 mld. Kč počítá s meziročním poklesem výdajů o 8,6 % (o 5,1 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2015, proti skutečnosti roku 2015 je nižší o 7,3 % (o 4,3 mld. Kč).

Odvody vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci září 2016 celkem **24,8 mld. Kč**, tj. 61,3 % rozpočtu a o 0,6 % (o 149,8 mil. Kč) méně než ve stejném období roku 2015. Z toho 4,0 mld. Kč představovaly odvody podle daně z přidané hodnoty a 20,8 mld. Kč odvody podle hrubého národního důchodu. Tyto výdaje jsou ve státním rozpočtu na rok 2016 schváleny v celkové výši 40,5 mld. Kč, tj. o 3,8 % (o 1,5 mld. Kč) více než stanovil rozpočet v roce 2015, a o 13,4 % (o 4,8 mil. Kč) více než byla skutečnost roku 2015. Odvody podle daně z přidané hodnoty jsou rozpočtovány ve výši 5,1 mld. Kč a odvody podle hrubého národního důchodu, vč. příslušných korekcí, ve výši 35,4 mld. Kč.

3.2. Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2016 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **78,5 mld. Kč**, což představuje proti schválenému rozpočtu roku 2015 o 2,7 mld. Kč, tj. o 3,6 % více, proti skutečnosti dosažené v roce 2015 pak o 97,1 mld. Kč, tj. o 55,3 % méně. Významný vliv na meziroční pokles rozpočtovaných kapitálových výdajů (rozpočet 2016/skutečnost 2015) má ukončení programového období 2007-2013 v roce 2015 a náběh nového programového období 2014-2020, který s ohledem na připravenost programů a projektů je pomalejší. V kapitole Všeobecná pokladní správa je pokles kapitálových výdajů o 1,5 mld. Kč ovlivněn skutečností, že v roce 2016 již nejsou rozpočtovány výdaje na odstraňování škod a obnovu částí území ČR poškozených povodněmi v květnu a v červnu 2013. Příslušné programy budou dofinancovány z prostředků, které jsou k dispozici na základě provedených rozpočtových opatření z minulého období. Ve skutečném čerpání kapitálových výdajů v jednotlivých letech je obsaženo i zapojení nároků z nespotebovaných výdajů z minulých let (v roce 2015 to bylo 61,7 mld. Kč).

Část kapitálových výdajů státního rozpočtu se týká **financování programů** reprodukce majetku, které jsou pro rok 2016 rozpočtovány v celkové výši **46,9 mld. Kč** (včetně 6,2 mld. Kč souvisejících neinvestičních výdajů), tj. proti schválenému rozpočtu na rok 2015 o 15,8 mld. Kč, resp. o 50,8 % vyšší. Došlo ke zvýšení jak investičních výdajů, tak i neinvestičních výdajů vedených v informačním systému programového financování. Do rozpočtu výdajů na rok 2016 je zahrnuta i část dotací poskytnutých na financování programů z fondů EU v celkové výši 16,3 mld. Kč, proti roku 2015 o 10,1 mld. Kč, resp. o 163,3 % vyšší. Dotace poskytované z finančních mechanismů se oproti roku 2015 snížily o 433 mil. Kč na 165 mil. Kč.

Objem prostředků vychází z výdajů na programy vedené v informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS v souladu s usnesením vlády č. 484/2015. I v roce 2016 je programové financování reprezentováno jedním průřezovým závazným ukazatelem „Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem“ (příloha č. 4 zákona o státním rozpočtu) s tím, že akce v jednotlivých programech jsou rozděleny podle typu výdaje na EDS (evidenční dotační systém) a SMVS (správa majetku ve vlastnictví státu). Z celkových výdajů na programové financování ve výši 46,9 mld. Kč připadá na EDS, tedy na dotace poskytované ze státního rozpočtu 18,4 mld. Kč a na SMVS, tedy na obnovu a pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku včetně souvisejících výdajů 28,5 mld. Kč. Z nich největší část připadá na státní rozpočet,

resp. rozpočet kapitol správců programů (30,4 mld. Kč, tj. 64,8 %), část na zdroje z Fondu soudržnosti EU (4,4 mld. Kč), ze strukturálních fondů EU (11,9 mld. Kč), resp. na zdroje z Finančních mechanismů (165 mil. Kč).

Z druhového hlediska jsou celkové kapitálové výdaje (78,5 mld. Kč) rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (29,4 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (9,0 mld. Kč), investiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (9,0 mld. Kč), investiční transfery podnikatelským subjektům (6,6 mld. Kč), transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (4,1 mld. Kč) apod.

Z celkové částky 78,5 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadá na Ministerstvo dopravy** (28,0 mld. Kč, tj. 35,6 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu), Ministerstvo pro místní rozvoj (10,5 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (6,4 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (6,4 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (6,1 mld. Kč), Ministerstvo obrany (3,6 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (3,3 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (2,4 mld. Kč), na kapitolu Všeobecná pokladní správa (2,4 mld. Kč), Ministerstvo financí (1,6 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (1,4 mld. Kč), Ministerstvo kultury (1,4 mld. Kč) apod.

K meziročnímu nárůstu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo především u Ministerstva dopravy (o 11,5 mld. Kč), u Ministerstva vnitra (o 0,7 mld. Kč) a u Ministerstva financí (o 0,5 mld. Kč), **pokles** byl naopak vykázán zejména u Ministerstva zemědělství, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a u kapitoly Všeobecná pokladní správa.

Schválený rozpočet kapitálových výdajů byl v průběhu 1.-3. čtvrtletí 2016 rozpočtovými opatřeními **zvýšen celkem o 7,0 mld. Kč na 85,5 mld. Kč**. Nejvíce byl rozpočet kapitálových výdajů zvýšen u Ministerstva životního prostředí – o 1,9 mld. Kč, u Ministerstva pro místní rozvoj o 1,6 mld. Kč, u Ministerstva obrany o 1,1 mld. Kč, u Ministerstva zemědělství o 767 mil. Kč, u Ministerstva dopravy o 673 mil. Kč a u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o 385 mil. Kč. Kapitálové výdaje byly průběžně navyšovány např. na základě splněných předpokladů daných § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel, kdy výdaje byly zvyšovány při souvztažném zvýšení příjmů kapitol v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie, resp. též přesuny z běžných výdajů do investičních výdajů kapitol. U Ministerstva životního prostředí byly zvýšeny především investiční transfery krajům, obcím, příspěvkovým organizacím a nepodnikajícím fyzickým osobám a výdaje na pořízení budov a staveb zejména na změny technologií vytápění, na podporu odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, na chráněné části přírody a na další účely ochrany životního prostředí. U Ministerstva pro místní rozvoj byly zvýšeny především investiční transfery ve prospěch regionálních rad regionů soudržnosti, krajů a obcí na činnosti v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje zejména v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+. U Ministerstva obrany byly zvýšeny především výdaje na pořízení dopravních prostředků určených na zajištění zapojení do operací a pohotovostních sil a na zajištění činnosti a rozvoje bojových sil a sil bojové podpory. U Ministerstva zemědělství byly zvýšeny především prostředky na pozemkové úpravy a investiční dotace obcím a SZIF v rámci státní zemědělské politiky, inspekční, kontrolní a výzkumné činnosti. U Ministerstva dopravy byly zvýšeny zejména investiční transfery obcím, SFDI a podnikatelským subjektům na OP Doprava–CF a OP Doprava–CF 2014+. U Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy byly zvýšeny především investiční transfery vysokým školám na výzkum, vývoj a inovace a na podporu jejich materiálně-technické základny.

Největší **snížení** schváleného rozpočtu kapitálových výdajů - o 390 mil. Kč - bylo realizováno u kapitoly Operace státních finančních aktiv a týkalo se transferů do rozpočtové kapitoly Ministerstvo zemědělství, převážně na různé vodohospodářské akce prováděné tímto ministerstvem a spolufinancované z kapitoly OSFA a na opatření ke snížení povodňových rizik v povodí horního toku řeky Opavy (menší nádrž Nové Heřmínovy), resp. na majetkoprávní vypořádání majetku dotčeného realizací těchto opatření. U kapitoly

Všeobecná pokladní správa se snížení (celkem o 208 mil. Kč) týkalo hlavně převodu prostředků na pozemkové úpravy (investiční část) Ministerstvu zemědělství. U ostatních kapitol bylo snížení rozpočtovaných investičních výdajů provedeno v menším rozsahu.

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech čtvrtletích roku 2016 ve výši **51,6 mld. Kč** představovalo 60,4 % rozpočtu po změnách (85,5 mld. Kč) a bylo tak o 36,9 mld. Kč, tj. o 41,7 % pod úrovní stejného období předchozího roku. Meziroční pokles ovlivnily zejména výdaje na financování společných programů EU a ČR, které dosáhly 32,8 mld. Kč, což bylo o 44,1 mld. Kč méně než ve stejném období minulého roku. Je tomu tak především proto, že v roce 2015 bylo mimořádně vysoké čerpání prostředků určených na financování společných programů EU a ČR z končícího programového období 2007-2013 a také proto, že pro nové programové období 2014-2020 (bez SPZ) se s čerpáním prostředků teprve začíná, jejich čerpání ve výši 11,1 mld. Kč představuje 27,2 % plnění rozpočtu po změnách (40,9 mld. Kč). Výdaje na spolufinancování programů EU a ČR byly čerpány zejména v rámci OP Doprava (12,3 mld. Kč), Regionálních operačních programů (10,0 mld. Kč), OP Životní prostředí (3,2 mld. Kč), Integrovaný operační program (2,8 mld. Kč), OP Podnikání a inovace (1,2 mld. Kč) a OP Výzkum a vývoj pro inovace (1,2 mld. Kč).

Z druhového hlediska bylo nejvíce investičních prostředků vynaloženo na transfery rozpočtům územní úrovně (18,1 mld. Kč), Státnímu fondu dopravní infrastruktury (9,9 mld. Kč), podnikatelským subjektům (9,1 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (6,3 mld. Kč), na investiční nákupy a související výdaje OSS (4,9 mld. Kč) a na nákup akcií a majetkových podílů (1,3 mld. Kč). Z kapitol státního rozpočtu nejvíce investičních prostředků vynaložilo Ministerstvo dopravy (16,2 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (12,7 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (5,0 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (4,1 mld. Kč), Ministerstvo obrany (2,1 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (1,8 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (1,6 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (1,4 mld. Kč), atd.

Na čerpání celkových kapitálových výdajů ve výši 51,6 mld. Kč se nejvíce podílelo zapojení nároků z nespoteřovaných výdajů (34,1 mld. Kč), základní rozpočet kapitol (17,1 mld. Kč) a posílení rozpočtu rezervními fondy (325 mil. Kč).